Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 50 (16271) | 1983 оной мартын 1, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

ИНАЛТА, АЛГАЛТЫЕ АНГАДХАХА

болон гүйсэдхэлгые шалгалта хадаа партийна, со... ажахын органуудай, ниитын эмхинүүдэй ажал нарижуулан hайжаруулгын, даалгагдаhан хэрэгэй ...р харюусалгатай байхаар кадрнуудые hурган хү...н шалгагдамал арга зэбсэг мүн.

...засагай түрүүшын жэлнүүдэй үедэ партийна хү... онол арганууды hайжаруулха зорилгонуудай ...идхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинаха, шалгаха хэ... гурим байгуулха тухай В. И. Ленин тусгаар заа... Тиихэдээ тогтоолнуудай бодото дээрээ дүүргэгдэ... хинаха шухала гээд онсолhон байна.

... болон шалгалта эмхидхэлгын гол ёhо гуримуу... Ленин зохёоhон юм. Энэ хэрэг нэн түрүүн оло... ...далгатайгаар бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. Мүн заа... ...үрэтэй байха ёhотой. Тиихэдэ тэрэнэй дүнгүү... ...ниитэдэ мэдээсэхэ гээшэ гол талануудайнь нэгэн

... хүдэлмэриин ленинскэ ёhо гуримуудые ажал ...а нэбтэрүүлэн батадхаха зуураа КПСС-эй ЦК шиид... ...дэй дүүргэлтые хинаха ба шалгаха ябадалые hай... хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдаг. ... XXVI съездын материалнууд соо, «КПСС-эй ...ездын шиидхэбэринүүдэй ёhоор, хиналтые гүйсэд... ...элгэ шалгалтые саашадань нарижуулан hайжа... тухай» КПСС-эй ЦК-гай 1981 оной август hарада тогтоол дотор тус асуудалнуудаар бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд табигдаhан байна. Даалгагдаhан хэ... ...ээ хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, гүрэ... ...эн ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалнууд КПСС... ...эй ноябриин (1982 он) Пленум дээрэ онсо hуури

...эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Анд... ...с Пленум дээрэ хэлэhэн үгэ соогоо хиналтые шан... тухай эрилтэ табиха зуураа, иигэжэ онсолоо: «Нэ... ...далаар шэнэ шиидхэбэри бүхэн ямар ушарта да... ...ха ёhотойб гэхэдэ, урдань абтаhан шиидхэбэри... дүүргэгдэhэн хойно гү, али ямар нэгэ шэнэ ушарай ... абтаха, энэ заатагүй дүүргэгдэхэ дүрим болохо

... республикын парторганизацинууд энэ хэрэг дүүр...ээр зарим тэды дүршэлтэй болонхой. Тэдэнэй дун... ...н совхозой партийна организацие нэрлэлтэй. Эн... ...суглаануудынь абтаhан тогтоолнуудые дүүргэхэ хүдэлмэриин тоосоогоор эхилдэг гуримтай. Тии... ...рткомой гэшүүд, партийна эдэбхитэдынь шиидхэбэ... ...хэр дүүргэгдэжэ байhые шалгаха хэрэгтэ эдэб... ...хабаадуулагдадаг байна.

... тарялангай үрэжэл hайжаруулха, мал ажалай ...ые дээшэлүүлхэ, капитальна барилгые түргэнөөр, ...ийгаар хэхэ түрүү онол аргануудые үйлэдбэридэ ...лгын, коллектив дотор ябуулагдадаг политическэ... ...лгын асуудалнууд эндэ онсо хиналта доро байдаг ...эhээл СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн хүн... дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Үдын совхозой ...эй онсо шалгарhаниинь гайхалгүй бшуу.

...Үдын районой «Маяк» колхозой, Бэшүүрэй районой ...лагай, Баргажанай районой Хилганын совхозуудай ...ууд энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар дүршэл ша...ай болонхой.

...хэбэринүүдэй дүүргэлтын шалгалтые шадамараар эм... ябуулhан хүтэлбэрилхы органай ажал хэрэгүүдынь ...и, бүтэсэтэй байдаг. Харин бодото ажабайдалай асуудалнуудта саг соонь сэгнэлтын үгтөөгүй hаа, ...бэринүүд удаа дараалан абта-абтаhаар, бэелүүлэг... ...рэг саарhа дансануудаар халхалагдажа, хараалагда... ...жээнүүд обоо-хүбөө болошодог бшуу. Тиигэжэл ... шалгалтын hулаhаа харюусалгагүй ябадал гарадаг. ... районой «Дружба» колхозой партком эгээл ... хүдэлмэреэ эрхилдэг байhанаа тодо гэршэ болон... ...Тэдэнэр суглаанууд дээрээ жэлhээ жэлдэ мал ажалай ...эмэ болон газар тарялангай үрэжэл дээшэлүүлхэ, ...дай экономическа hуралсал hайжаруулха гэhэн тог... ...ые баталан абадаг юм. Зүгөөр колхозойнь ажалай ...д жэл ерэхэ бүри доройтожо, муудажа байна.

...Нүгын, Сэлэнгын, Баргажанай совхозуудай болон бу... ...дэн ажахынуудай парторганизацинууд абаhан тогтоол... ...гаа дүүргэлтые шалгаха ажал ябуулгаяа эмхидхэ... ...дадаггүй байха юм. Парткомуудай, партбюронуудай ...иргаанай ажал ябуулгые хинаха комиссиин гэшүүд ...хала хүдэлмэридэ элсүүлэгдэнэгүй. Хиналтые иигэжэ ...хэдэ ямар үрэ дүн байхаб!

...нгын, Зэдын, Хяагтын, Кабанскын районуудай кол... ...совхозуудай партийна зарим организацинуудта абта... ...иидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хиналта хүдэлмэриинь ... соо оруулагдадаггүй байха юм. Мүн парти, гүрэн ... директивэнүүдэй, нютагай органуудай тогтоолнуудай ...эргэ дүүргэгдэжэ байhан тухай хүтэлбэрилэгшэдэй ...н ба мэдээсэл партийна болон ажалша олониитын ...нүүд дээрэ саг үргэлжэ эмхидхэгдэдэггүй байна.

...лта ба шалгалта эмхидхэхэ хүдэлмэриин түсэблэгдэн... ...ябуулагдадаг байhанhаа уламжалжа, дутуу дундануууд ... тоологдожо, тэдэнэй гол шалтагаанууд гүйсэд эли... ...гдэнгүй үлэшэдэг, шиидхэбэринүүдэй дүүргэдээгүй ... эрид шууд сэгнэлтэ үгтэдэггүй байна, шалгалтын ... дутагдалнуудые усадхаха талаар туhаламжа үзүүлэг... ...үй байха юм.

...олоор абтаhан тогтоолнууд шиидхэбэринүүдэй дүүр... шалгаха ябадалда ехэ hаад ушаруулдаг байна. КПСС... ...рим райкомууд эхин организацинуудтаа жэжэ божо... ...ринүүдые үгэжэ, парткомуудай эдэбхи хизаарлана, ...рганизацинуудта түрүүн зүбшэгдэhэн асуудалнууд даб... ...а ушартайшье болоно бшуу.

...им парткомууд тодо бэшэ, юрэнхы шэнжэтэй тогтоол... абадаг байха юм. Тэрэшэлэн дээдын органуудай ...хэбэринүүдые үгэ соохононь лэ буулгажархихашье ...онууд дайралдадаг гээшэ. Партийна организаци хадаа ...н органуудай тогтоолнуудые бэелүүлхэдээ, нэн түрүүн ...тэнь сэхэ хабаатай хэрэгүүдые дүүргэхэ зэргэтэй бшуу. ...ткомой, партбюрогой, партийна суглаанай тогтоол нэн ... тодо байха зэргэтэй. Тодо hонор тогтоолой абтаад ...да, хиналта, шалгалташье хэхэдэ бэлэн, дүүргэгдэхэ хү...ри даажа абаhан хүншье харюусалгатай байдаг.

...СС-эй райкомууд шиидхэбэринүүдые дүүргэлтын хинал... ...лон шалгалтые hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри ...организацинуудта бэелүүлхэ зэргэтэй. Тэдэнэр партий... ...ганизаци бүхэндэ хиналта, шалгалтые гуримшуулха та... парткомууд ба партбюронуудта туhаламжа үзүүлхэ ...ай бшуу.

...идхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhые хинаха, ...ха хүдэлмэриин онол аргануудые, түхэл шэнжэнүүдые ...руулха, шэнэ тогтоолнуудые абаха бэшэ, харин ха... ...даhан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ комитедүүдэй ...харал хандуулха гээшэ угаа шухала. Тиигэжэл пар... суглаанууд, парткомууд болон партбюрогой заседа... ...д дээрэ шиидхэбэринүүдэй дүүргэгдэжэ байhан тушаа, ...рганизациин үгэhэн даалгабари тухай хүтэлбэрилэгшэ... коммунистнуудай тоосоонууд саг үргэлжэ шагнагдажа ... зэргэтэй.

Парторганизацинуудай комиссинууд, профсоюзай, ком...олой организацинууд, арадай хиналтын эмхинүүд тог...нуудай хэр бэелүүлэгдэжэ байhые шалгаха хэрэгтэ эдэб...ийгээр хабаадуулагдаха ёhотой.

Абтаhан шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэхын түлөө эрил... эрхэ байдал партийна организацинуудта байгуулха, ...мжэлэл болон оорыгоо шүүмжэлэл хүгжөөхэ, харюусал...гүй ба журамгүй ябадалнуудтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ, ...ртийна шиидхэбэринүүдэй аша үрые дээшэлүүлхэ хэрэг... ...эдэ бүгэдын туhалха байhаниинь дамжаггүй.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ ҮДЭР

АЛЦАГАЙХИД АМЖАЛТАТАЙ

Район доторoo дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ шалгарhан Алцагай совхозой Очир-Дабаанай hаалиин фермын коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ амжалтатай hайнаар хүдэлжэ гараhан алдартай. Бүхы совхозой hү үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэлгэдэ тус гүүртын hаалишад, малшадай оруулhан хубита нилээд ехэ гэжэ тэмдэглэмээр. Тус коллектив болзорhоо 8 үдэрөөр урид декабриин 22-то жэлэйнгээ даабари 108 процент дүүргээ hэн.

Табан жэлэй гурбадахи жэлые алцагайхид муу бэшээр эхилээ гэжэ хэлэлтэй. Коммунист Д. Д. Очировай хүтэлбэрилдэг hаалиин фермэ мүнөө Алцаг hууриндa дүтэхэнэ Очир-Дабаан гэжэ газартахи шэнэ байрада түбхинэhөөр хоердохёо үбэлжэжэ байна. Эндэ тугал, үнеэдэй байра, малшадай гэрнүүд яhала hайнаар баригдажа дулаалагданхай юм. Фермэдэхи үнеэдэй тэжээл буйлуулха цех hаадгүй хүдэлгэгдэнэ, байра соонь дулаан, мүн малай шэбхэ шабааhа гаргаха транспортер тодхогдонхой.

Фермын 204 үнеэнэй 150-иинь мүнөө hаагдана. Суудхын дунда зэргээр 600—700 килограмм hүн үйлэдбэрилэгдэнэ гээшэ. Мүнөө hаагдадаг үнеэдтэ туд бүридэнь 20 — 20 килограмм силос, сенаж, үбhэ, hолоомон, 1 килограмм талха тарянанай зүйл, hаагдаhан литр hүнэй 500 грамм хүртэхөөр гурил нэмэжэ үгтэнэ. Талха тарянанай зүйлые хэршэгдэhэн hолоомонтой холижо буйлуулаад, малда үгэдэг. Дүршэлтэй мэргэжэлтэд Алексей Цыренов, Аюша Гомбоев гэгшэд тэжээл буйлуулха цехтэ хүдэлдэг юм. Залуу коммунист Владимир Бадмаев, Мүнхэ Цыренов гэгшэд мал адуулагшадаар ажаллана. Тобшолон хэлэбэл, Очир-Дабаанай фермэдэ үбэлэй hарануудта үнеэдэйнгээ hү шэмэ доошолуулхагүй гэжэ али бүхы хэмжээнүүд абтажа байнхай.

Үнгэрэгшэ жэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн түрүү hаалишад Цыренханда Будаева, С...жаб Цыбенова, Мария Цыренжапова, Сүрэнжаб Бадмаева, Цырендулма Будаева мүнөөшье онсо шалгарhан зандаа юм. Түрүүшынхеэ тугаллаhан бүлэг гунжадые даажа абаhан Цыренханда Цыренова мүн лэ амжалтатайгаар ажаллажа байна. Халаанай hаалишан Долгор Лубсановагай түйлаhан үндэр дүнгүүдые тэмдэглэнгүй байхын аргагүй. Энэ залуу басаган КПСС-эй гэшүүндэ кандидат болонхой.

Алцагай hаалишад, малшад hүнэйнгөө шанарта онсо анхарал хандуулжа байдаг юм. Эндэhээ тушаагдаhан hүнэй ехэнхинь нэгэдэхи сортоор абтадаг гэжэ тэмдэглэлтэй.

Очир-Дабаанай hаалишад мүнөө КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, жэлэй түрүүшын кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын тула эршэтэйгээр хүдэлнэ.

М. ГАЛСАНОВ.

Зэдэ.

ОРОЛДОСЫН АШААР

Улаан-Үдын ажалшадые хангадаг хоердохи пищеторгын олонхи магазинууд үнгэрhэн жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээд, энэшье жэлээ амжалтатай hайнаар эхилжэ байна. Тэдэнэй тоодо 2-дохи, 15-дахи, 69-дэхи, 85-дахи, 101-дэхи, 108-дахи магазинууд ороно. Эдэнэр үнгэрhэн жэлэйнгээ түсэбые амжалтатай hайнаар дүүргэжэ шадаа.

С. А. Пласкинагай даадаг 85-дахи магазин нёдондо жэлэйнгээ түсэбые 102,4, январь hарын түсэбые 106,8 процент дүүргээ. Пищеторгын 69-дэхи, 45-дахи, 108-дахи магазинууд мүн лэ hайнаар ажаллана. Эдэнэй февраль hарынгаашье түсэбые үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай. 108-дахи магазинай коллектив январь hарада яhала hайнаар хүдэлжэ гараа. Иимэ амжалта түйлалгада магазиниие даагша Л. В. Сафоновагай хубитань ехэ.

Ф. Е. Висловагай даадаг 101-дэхи магазин үнгэрhэн жэлэйнгээ түсэбые 103,8 процент дүүргэhэн юм. Түрэл Буряадайнгаа 60 жэлэй ойе тэдэнэр ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахаяа бэлдэжэ байна. Тиигэжэ энэ магазинай коллектив январь hарынгаа түсэбые 113 процент дүүргэжэ, түрүүшүүлэй тоодо оролсон ябана.

Ажалай түрүүшүүл Л. И. Шурыгина, Т. С. Петенко, У. М. Вербицкая гэгшэд абаhан уялгануудаа эрхимээр дүүргэдэг, залуу үетэндэ ёhотойл үльгэр жэшээ харуулдаг.

П. САХИРОВ,
2-дохи пищеторгын директор.

РЕПОРТАЖ

ЗОРИЛГОНЬ ЗААТАГҮЙ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭХЭ

Вагиз Сафинович Вафин «50 лет Октября» совхозой Ородой-Адагай отделенидэ урдандаа түрүү механизаторнуудай тоодо ябадаг hэн. Харин hүүлэй долоон жэлэй туршада нүхэр Вафин эхэ хонидой отарые даана. Энэшье ажалдаа тэрэ түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай. Ахалагша хонишон жэлhээ жэлдэ ажахынгаа зуутанай зэргэдэ ябалсадаг юм.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ Вагиз Сафиновичай харууhалдаг бригадын хонид гарза хоролтогүйгөөр ондо орожо байна. Мүнөө эндэ эгээл харюусалгатай хаhань түлэг дундаа ябуулагдана. Тус коллектив hүүлэй дүнгөөр 330 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Эхэ хонид hүтэйшье, түлөө хүсэд садхаана. Отарадань эхирлэhэн хонид ехэл олон. Байра соонь дулаан, хуурай, хурьгадай хэбтэри ходо сэбэрлэгдэнэ. Эндэнь дүн сагаахан хурьгадые харахада урмашамаар даа.

Хонишод хурьгадаа, эхэнүүдыень зоотехническэ гуримаар эдеэлүүлнэ. Эдэнэй тэжээлэй рационда hайхан үбhэн, холимол тэжээл, брикет, мел, дабhан, минеральна зүйлнүүд элбэг.

Нүхэр Вафин 515 эхэ хонидые харууhалдаг юм. Нигэжэ тэрэнэй даадаг коллектив байгша ондо республикынгаа алдарта ойдо зорюулан, хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлхэ, хурьгадайнгаа шэгнүүр эхэhээнь hалгаахадаа, 22 килограммда хүргэхэ, хонин бүхэнhөө дунда зэргээр 3,5 килограмм ноохо хайшалха уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ шармайн оролдоно.

Вагиз Вафин КПСС-эй гэшүүн байhан тула даалгагдаhан ажалдаа эзэн ёhоор хандадаг, урдаа табиhан зорилгоёо заатагүй бэелүүлхые оролдодог, сугтаа хүдэлдэг бригадынгаа гэшүүдтэ шанга эрилтэ табидаг хүн юм. Мүнөө ахалагша хонишоной Алла басаганиинь Усть-Ородой дунда hургуули дүүргээд, эсэгэдээ хамhалсажа байнхай. Мүн эндэ малда дүршэл ехэтэй Долгорма Ширапова хурьгашанаар хүдэлнэ.

Энэ бригадын коллектив КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитануудые оруулалсаха гэhэн хүсэлэнтэй ажаллажа байhаниинь hайшаалтай.

Эдэнэрэй хүсөөр абаhан түлэнь өөдэргэн. Мүнөө томо болоhон хурьгадаа бүлэг болгон хамталжа, эхэнүүдыень бэлшээридэ гаргажа адуулна. Хурьгадынь үдэртөө хашаа соогоо үлэдэг юм. Үдэшэлэн эхэ хонидой адуулгаhаа бусахадань, түлнүүдыень тэдээндээ табижа хүхүүлнэ.

Эндэ бүхы ажалынь коллективнэ аргаар бүтэдэг юм. Нигэжэ хүдэлхэдэнь, хүн бүхэндэ hайн шуу. Эдэнэр өөhэд өөhэдынгөө хүдэлмэреэ мэдэдэг дээрэhээ даалгагдаhан ажалаа жэншэдгүй бүтээнэ.

М. БАЛДАНОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Хэжэнгын район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон В. С. Вафин бригадынгаа гэшүүдтэй ажалаа зүбшэжэ байна.

Д. НИМАЕВАЙ фото.

ТЭЖЭЭЛЭЙ ХОМОРШЬЕ hАА, ТУЛГАРДАХАГҮЙ

Тэрэ үдэр hалхигүй аали намдуушье hаа, газаа нилээд хүйтэн байба. Оройгоороо ёройхо нэгэшье модогүй нюсэгэн губээнүүдэй майла, ташалан холоhоо сооxорлон хабтайна. Эдэл губээнүүдэй хормойдо оршодог Хэрээстын-Үбэр тээшэ зурыhан харгыгаар саашалхадамнай, зүргэ хобоонуудынь хүр саhанда хушагдашанхай байгаа hэн.

—Уржадэр үдэшэ эндэмнай шангаханаар hалхилаа. Энэ хүр саhа хаяа юм байна. Ингээд лэ хабар тээшэ үдэр бүри шахуу hалхилжа, шуургалжа захалхань аабы гэн, совхозой парткомой секретарь Сократ Будаевич Нехуров hанаата болонгёор хэлэхэ юм.

Арба гаран жэлэй туршада таhалгаряагүй эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлдэг байhандаа нютагтаа суудa гараhан Радна Самбуевич Раднажаповай даадаг отарада хүрэжэ ерэхэдэмнай, хонишод газаагуурхи ажалаа дүүргэнхэй. гэртээ hаял сугларжа байгаа бэлэй.

—Хоёр гурбан хоногhоо хониднай жэгдэ хурьгалжа захалхань. Мүнөө дүшөөд хурьган абтанхай, яhала hайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ жэлэй тул абалгада түгэс бэлдэнхэйбди. Үбhэ тэжээл газаа оруулагданхай. хаамагууд. хобоо хобтонууд заhабарилагданхай. — гэжэ ахалагша хонишон хөөрэнэ.

«Бестужевский» совхозой түрүүшүүлэй нэгэн Радна Самбуевич Раднажаповай бригада мүнөө 550 эхэ хони харууhална. Хонидынь дүрбэдэхи жэлээ хурьгалжа байна. Ойн баярта нёдондо жэлдэ энэ коллектив 100 эхэ хонин бүриhөө 104 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнhөө 3,5 килограмм ноохо хайшалhан юм. Тиихэдэ хурьган бүхэнөө 23 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэhээнь hалгаажа, тушааhан байна. Харин байгша ондо хонишод эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэер хараална.

Жэл бүри абаhан уялгаяа жэншэдгүй дүүргэдэг тус бригада hүрэг хонидтоо өөhэдынгөө хүсөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэдэг заншалтай. Үбэлжөөнэйнь байрын дэргэдэ зеленко тариха 42 гектар участок хорёологдожо даалгагданхай юм. Жэл бүхэндэ эндэhээ ехэхэн тэжээл суглуулжа абана гээшэ.

— Сэлэнгэ мүрэнэй эрье шадарай сабшалан даалганхай юм. Нёдондо ногоониинь бирагүй ургаа. Урда жэлнүүдтэ тэндэhээ 1000 шахуу центнер үбhэ hурилжэ абагша hэмди. Үнгэрэгшэ зундаа 550 центнер үбhэ сабшажа hурилөөбди. Бригададамнай трактор үгтэнхэй. Тэрээгээрээ наг шэбхэеэ гаргахаhаа гадна үбhэ, зеленкоёо зөөлэг гээшэбди. Энэ жэлэймнай үбэлжэлгэ хүшэрхэнөөр үнгэржэ байна. Үбhэ тэжээл хомор. Илангаяа талха тарянанай зүйл хонидтомнай үгтэнэгүй. Гансал зеленко, үбhэн, hолоомоор хонидоо хурьгалуулжа, ондо оруулжа байнабди, — гэжэ ахалагша хонишон мэдүүлээ hэн.

Совхозой суута хонишон Радна Раднажапов hүүлэй жэлнүүдтэ hүрэг эхэ хонидоо гэр бүлөөрөө харууhална. Тиимэhээ эндэ хурьгашанаар ажаллаха хүнүүд ондоо тээhээ хабаадуулагданагүй. Ахалагша хонишоной тайлбарилhанай ёhоор, Радна-Цыбик hамганиинь, Дарима басаганиинь. мүн ехэ хүбүүниинь тус бригадада ажаллана. Радна Самбуевичай наhанайнь нүхэр болохо Радна-Цыбик Бадушинова арбан ухибүүнэй эхэ юм. Тиимэhээ табин наhанhаа, үнихэнэй пенсидэ гараhаншье hаа, шадал зэргээрээ хамhалсажал байдаг заншалтай. Ехэ хүбүүниинь Бургаастайда hая болотор элдэб ажалда хүдэлмэрилдэг байhанаа гэртэхидээ хамhалсахаяа ерээд байна.

— Тул абаха хаhамнай жэл бүри hара хахадай туршада үргэлжэлдэг. Хурьгадай эгээл олоор гараха гэхэ гү. али «адхарха» үень арбан таба — хорин хоног юм. Энэл үедэ hэримжэтэй, нарин нягтаар угтахал хэрэгтэй байдаг. Абаhаар эхин дээрээ, hүүлдэнь эсэстээ хурьгадай гараханиь аалидаад, яhала сүлөөтэй амар болоод байдаг, — гээд, хоёрдохи жэлээ ажаллажа байhан Дарима басаганиинь хөөрэнэ.

Раднажаповтан hүрэг эхэ хонидоо өөhэдөө искусственна аргаар үрэжүүлдэг. Зунай эхеэр хурьгадаа эхэhээнь hалгаажа тушаагаад. хонидойнгоо ноохыень хайшалhанай hүүлээр hүрэгөө шэмэтэй ногоогоор элбэг бэлшээридэ манажа hайса хүшэлүүлхые оролдодог заншалтай. Нигэжэ бүхы хонидоо жэгдэ таргалуулхадань искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэринь урагшатайгаар үнгэргэгдэнэ.

Хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ үедөө тэмдэглэдэг байhан дэбтэрээ абажа харахадаа, ахалагша хонишон лаб хэзээ хурьгадай олоор гаража захалхые тодорхойлно. Хүшэ тамираа ехээр алдангүй hайнаар ондо орожо байhан хонин заабол тэрэл саг болзортоо хурьгалдаг байна. Тиимэhээ бригадын хонишод энэ багсаамжаар хурьгадай олоор гарахые хүлеэгээд байдаг гуримтай.

— Манай бригада хүршэ — Хандажаб Цыденовин Бальжинимаевай хүтэлбэрилдэг бригадын коллективтэй мүрысэдэг юм. Намартаа эртүүр, үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ үеэр хоорондоо ябалсажа, нүхэд ёhоной шалгалта үнгэргөө hэмди. Удаань хурьгадые абаха хаhадаа хэр зэргэ бэлдэhэнээ, ямар шэнэ онол арга хэрэглэхэеэ байhанаа мэдэлсэжэ. хоорондоо ябалсаабди. Бальжинимаевай бригада hүүлэй жэлнүүдтэ эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлдэг, зуутанай зэргэдэ гараhан коллектив гээшэ. Тиимэhээ дүй дүршэлтэй, халан абамаар өөрын онол аргатай хонишод байха. Эхэ хонидой отара даажа абаhаар хорин дүрбэдэхи үбэлжэлгэеэ үнгэргэжэ байгаашье hаа, би тэдэнэй ажалаар. түйлаhан дүнгүүдээрнь омогорходогби, — гэжэ Радна Самбуевич Раднажапов хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонишод гол hүрэгөө бэлшээридэ гаргана. Хурьгалха дүтэлhэн, мүн хурьгалhан хонидоо, хүшэ тамираар hулашагүүдыень түүбэрилжэ, hүрэгhөө амяарлуулан, газаагаа байлгажа тэжээлээр тордино. Бэлшээридэ гаргагдаха хонидтоо үглөөгүүр үбhэ hолоомонтой холижо үгэхэhөө гадна үдэшэлэн байhал иимэ тэжээлээр хооллуулна. Мүн нарhанай шэлбүүhэ эдюулдэг байна. Эндэ үрэмдэмэл худаг бии юм. Томо цистернэ соо абаhан уhаяа түсхай электро-түхеэрэлгээр бүлеэдхэжэ хонидтоо уулгадаг гуримтай. Тус бригада хурьгадтаа hайхан үбhэ нөөсэлэнхэй. Мүн талха тарянанай зүйл эдюулхээр хадагалжа абанхай. Хурьгалhан хонидынь мүнөө үбhэнhөө гадна зеленкоор хооллуулагдана. Тобшолбол, хонишод бүхы тэжээлээ тон гамтайгаар гаргашалдаг байна.

Ажалдаа эрхим амжалта түйлаhанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, хэдэн медаляар шагнагдаhан Радна Самбуевич Раднажаповай даадаг отарада бүхы юумэнь эмхи гуримтай. Хурьгадайнь байра соо дулаан, агаарынь сэбэр. Үбшэлhэн хурьгадта, хонидто түргэн туhаламжа үзүүлхэ ветеринарна аптечкэ бии. Хонишод үглөө бүхэндэ, мүн үдэшэндөө вентиляцияа нээжэ хурьгадайнгаа байра соохи шэбхын шороб гашуун үнэрые hоруулжа сэбэрлэдэг гуримтай. Түргэн саг соо агаарыень иигэжэ сэбэрлэхэдэнь амилхадашье хүнгэн.

— Үбэлжэлгын үедэ худалдаа наймаанай, медицинын, ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай хүдэлмэрилэгшэд отара, гүүртэнүүдтэ түсхай графигай ёhоор ошожо байха уялгатай юм. Мүнөө эдэнэй хүдэлмэри таhалгаряагүй хинан шалгагдажа байдаг. Отделенинүүдтэ депутадай, мүн арадай хиналтын постнууд байгуулагданхай. Малай үбэлжэлгын үедэ постнуудай гэшүүд элируулэгдэhэн дутагдалнуудые усадхаха талаар дары хэмжээнүүдые абадаг заншалтай, — гэжэ совхозой парткомой секретарь Сократ Будаевич Нехуров хэлээ бэлэй.

Республикынгаа байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоhон тус бригадын хонишод мүнөө үбэлжэлгын хэды хүшэр хүндэ байдалда үнгэржэ байбашье hаань, hүрэгөө гэмгүй hайнаар ондо оруулжа байнхай. Тул абалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, республикынгаа hайндэрые шэнэ илалтаар угтахын түлөө эдэнэр оролдоно.

— Үбэлнай яhала дулаан байгаа гэшэ. Хүйтэрхэ үень дабагдажа. сагаан hара гарабэ ха юм даа. Малшадай хүлеэдэг энэ hара бараг hайн байхал аабза. Үргын үзүүрэй бултайтар гэмгүй гарасалдаа hаа, саашаа барагтайл байха гэлсэгшэ. Бидэшье байhал hайнаар үбэлжэлгээ дабахабди гэжэ hананаб — гээд, ахалагша хонишон Радна Самбуевич Раднажапов найдалтайгаар хэлээ hэн.

В. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Сэлэнгын район.

ДЕПУДАДТА КАНДИДАДУУД ДЭБЖҮҮЛЭГДЭБЭ

Мухар-Шэбэрэй районой «Коммунизм» колхозой ажалшадай хамтын суглаан болоо, Мухар-Шэбэрэй hунгуулиин 126-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлбэ. Колхозой партбюрогой секретарь Г. Ревенский энэ суглаанда, КПСС-эй райкомой секретарь Н. Т. Хабаловта үгэбэ. Тэрэ болохоёо hанhан hунгалта тухай хөөрэн үгөө.

Удаань колхозой тракторно-тарялан ажалай бригадын бригадир Ф. А. Иванов үгэ хэлэхэдээ, Мухар-Шэбэрэй hунгуулиин 126-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ М. А. Спиридоновые дэбжүүлхые дурадхаба.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хүнүүд энэ кандидатурые халуунаар дэмжээ. Суглаанда хабаадагшад иигэжэ тогтообо:

Мухар-Шэбэрэй hунгуулиин 126-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар **Мартемьян Александрович СПИРИДОНОВЫЕ** дэбжүүлхэ.

ВАСХНИЛ-ай Сибириин отделениин Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлэлгын институдай коллективэй хамтын суглаан боложо, Улаан-Үдын районой Ивалгын hунгуулиин 156-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ВАСХНИЛ-ай Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлэлгын лабораториин ахамад сотрудник **Анна Геннадьевна ДУБРОВСКАЯЕ** дэбжүүлбэ.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ УГТУУЛАН

ХАБАРОВСК. Амар шадарай ажахынууд минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр бардамаар хангагданхай. Районуудай агропромышленна нэгэдэлнүүдэй соведүүдэй заседанинууд дээрэ азотно, фосфатна болон калийна үтэгжүүлгэнүүдые бодомжотой hайнаар хубаарилха хэмжээнүүд хараалагдаhан байна.

«РАДОЗ-2» гэжэ электронно-тоолон тодорхойлолгын түхеэрэлгын туhаламжаар газарай үрэжэлые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд тодорхойлогдоо юм.

ЗАПОРОЖЬЕ. Запорожско областьдо нёдондонойхиhоо hараар урид кукурузын үрэhэ хүрэнгэ бэлэн болгогдоо. Үрэhэ хүрэнгэ илгадаг заводуудта хатаадаг камерануудай модон оёорые түмэрөөр hэлгэhэнэйнь ашаар, түхеэрэлгын бүтээсэ hурагггүй дээшэлжэ, хүдэлмэриие түргэдхэhэн байгаа.

Мүнөө жэлдэ областиин тарияшад кукурузын таригдаха талмайе горитойгоор үргэдхэхэ ба гансал нэгэдэхи классай үрэhэ хүрэнгөөр тарилга хэхэ гэжэ түсэблэнэ.

ИДЖЕВАН (Армениин ССР). Республикын зүүн-хойто хубиндахи хадалиг ажахынуудта хүдэлхэ хүрьhэ элдүүрилгын бүхы техникэ бэлэн болгогдобо. Сельхозтехникын районно отделенинүүдэй дэргэдэ байгуулагдаhан хүдэлмэриин шанар хинаха албанууд, ажал эмхидхэхэ түрүү арга нэбтэрүүлгэ заhабарилгын хүдэлмэриие нёдонойхиhоо уридлан дүүргэхэ арга олгоhон байна. Иджеванска, Шамшадинска болон Ноембирянска районуудай ажахынуудта үрэ жэмэстэ ургамалнуудые тариха хүрьhэн бэлдэгдэжэ эхилээ.

УГЛОВСКОЕ (Алтайн хизаар). Эндэхи Угловско районой «Калининский» совхозой механизаторнууд юрэ бусын аргаар саhа тогтооно. Саhа хахалдаг 9 түхеэрэлгые бүдүүн булад троссоор холбоо юм. К-700 түхэлэй хоёр трактор иимэ агрегадые шэрэжэ ябана. Тиигэжэ тракторнуудай нэгэ рейс хэхэдэ, 100 метр үргэн зурууд хэгдэнэ.

(ТАСС-ай корр.).

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

АЖАЛАЙ ЭРШЭ ШАНГАДХАХА

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи, тэг дундаын жэл эршэеэ абажа эхилээ. Энэ жэлые эрхим һайнаар эхилһэн манай Итанцын леспромхозой коллектив шэнэ амжалтануудта зорингохой. Республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлэй алдарта ойе, ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха, нэрэтэй солотойгоор угтахаар, үнгэрһэн жэлнүүдэйнгээ туйлалтануудые батадхахаар бидэ шиидэнхэйбди.

Манай коллектив гурбан табан жэлнүүдэй туршада ажалаар хүдэлжэ, гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудаа сум дүүргэжэ гараа. Модошодоймнай шэн габьята ажал гүрэн түрымнай үндэр шагналнуудаар тэмдэглэгдэнхэй. Тиигэжэ, жэшээнь, Н. Н. Вишняков Ленинэй орденоор, В. М. Шутов Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан байна. Гуша гаран хүн орден, медальнуудта хүртэнхэй. Тэдэнэй дунда Ажалай Улаан Тугай, Ажалай Алдар Солын орденуудта хүртэһэн Н. И. Харжеев, А. Т. Тайшина, Ю. У. Морозов, Ю. М. Неокладнов, Н. А. Заиграев гэгшэдые нэрлэмээр. 113 хүдэлмэришэднай коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэтэй юм.

Үнгэрэгшэ жэл, хэнэйшье мэдэһээр, бүхы совет арадта онсо илгаатай жэл байгаа. Ажалай ба политическэ үндэр үүсхэлэй оршон байдалда гүрэн түрымнай 60 жэлэй ой тэмдэглэгдэһэн, арадай ажахын саашанхи улам хүгжэлтын зорилгонуудые хараалһан КПСС-эй ЦК-гай майн, ноябриин Пленумүүдэй ехэ удхата шиидхэбэринүүд абтаа. Гүрэн түрынгөө, социалис общественно шухала үйлэ хэрэгүүдые бэлэгтэйгээр угтадаг заншалта ёһоор, манайшье коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ эршэтэ социалис мүрысөө эмхидхэн, эдэбхитэй шударгы хүдэлжэ гараа гэжэ тэмдэглэмээр.

Тиигэжэ нормативна сэбэр продукциин түсэб 109 процент дүүргэгдэһэн байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 105,8 процентдо хүргэгдөө һэн. Тиин 5 миллион 860 мянган түхэригэй продукци худалдаха түсэбтэй аад, 5 миллион 923 мянган түхэригэй продукци худалдагдаһан байха юм.

Урдань гэргэлдэ орожо ябаһан Кикын модоной пунктын коллективэй амжалтанууд хэдэлһэнмнай һайшаалтай. Тус коллектив бүри октябрь һарада жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэ һэн. Тиигэжэ жэлэй дүүрэтэр энэ пунктда түсэбһөө гадуур 10,4 мянган кубометр модон бэлэдхэгдэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ леспромхозоймнай модо бэлэдхэгшэдэй долоон, модо ашаалагшадай найман, модо зөөгшэдэй хоёр бригаданууд шалгарһан байна. Эдэ А. И. Заиграев, Ю. Н. Ходаков гэгшэдэй ударидадаг модо бэлэдхэгшэдэй бригадануудые онсолон тэмдэглэмээр. 15—15 хүнһөө бүридэһэн эдэ бригаданууд 119 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, дээдэ складуудта зөөһэн байна. Энэ хадаа леспромхозой бэлэдхэгдэһэн бүхы модоной 30 процент болоно.

Яажа иимэ амжалта туйлаа гэшэб? Нэн түрүүн зөөтэй эртэй, эдэбхитэй шударгы коллективэй ажалаар. Мүн эндэ хэрэглэгдэдэг бригадна подрядай гурим ехэ нүлөө үзүүлһэн байна.

Мүн тиихэдэ модо зөөлгэ дээрэ хүдэлдэг И. Н. Кузькин, И. Р. Михайлов гэгшэдэй бригаданууд яһала һайн хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэр 1982 ондо 105 мянган кубометр модо зөөһэн юм. Энэнь бүхы зөөгдэһэн модоной 35 процент болоно. Бригадын халаан бүриин ажалай бүтээсэшье дээшэлээ.

Гэхэтэй хамта эдэ түрүүшүүлэй эдэбхи үүсхэл, ульгэр жэшээе дэмжэгшэдэй манай коллективтэ үшөөл үсөөн байһаниинь гэмшэлтэй. Энээниие хараадаа абан, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдэнэй шадабари болгохо, бригаданууд хоорондын мүрысөөнэй эмхидхэлые улам нарижуулан һайжаруулха зорилго урдаа табинхайбди.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ олон юумэн нүлөөлдэг гээшэ. Тэдэнэй нэгэн гэбэл, модошодой ажаһуудалай эрилтэ хангалга болоно. Энэ талаар ниилээд оролдолго гаргагдана гээшэ. Бидэ барилга-заһабарилгын өөрын багахан участогтай болонхойбди. Тэндэмнай мүнөө оройдоол табяад хүн хүдэлнэ. Гэбэшье тус коллектив соёлой-ажаһуудалай ехэ барилга хэдэг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэй оролдолгоор манай хүдэлмэришэдэй 18 бүлэ айл шэнэ гэртэ ороһон байха юм. Мүн худалдаа наймаанай, соёлой барилганууд хэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ яһала амжалтатай хүдэлжэ гаргадаа гээшэ. Теэд эндэ коллективэй бүхы арга боломжо гүйсэд хэрэглэгдээ гэхын аргагүй. Дары усадхахаар дутагдалнууд үшөөл бии. Жэшээнь, ажалай саг гүйсэд ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэгүй. Хүдэлмэриин саг элдэб шалтагаанаар һамшааха ушар жэл бүри бага болоошье һаа, гүйсэд усадхагдаагүй байһаар. Леспромхозой захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд ажалай журам эбдэхэ, хүдэлмэриин саг һамшааха ябадалые усадхаха хэмжээнүүдые абадаг, ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулдаг лэ гээшэ. Теэд аша нүлөөнь үшөөл хангалтагүй байһаар.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ коллективэймнай үмэнэ үшөө ехэ зорилгонууд табигдана. Һаяхан баталан абаһан социалис уялгануудай ёһоор, 1983 онойнгоо түсэбые декабриин 27-до дүүргэхээр хараалнабди. Тиин жэлэй түсэбһөө гадуур гурбан мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, 50 мянган түхэригэй товарна продукци үгэхэ уялга абаа гээшэбди.

Жэлэй түрүүшын кварталай түсэб илангаяа хүшэр байхань. Энэ гурбан һара соо бидэ 122 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ зөөхэ гэхэ гү, али жэлэйнгээ түсэбэй 37 процентые дүүргэхэ ёһотойбди. Ажалайнгаа бүтээсые 0,5 процентээр дээшэлүүлхэ хараатайбди.

Социалис уялганууд абтанхай. Коллективэй урдахи зорилго тодорхойгоор табигданхай. Түрэл Коммунис партиингаа Центральна Комитедэй үнгэрэгшэ жэлэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэреэр зоригжоһон коллективэймнай эрмэлзэл, эдэбхи үүсхэлшье ехэ. Амжалта туйлахын тула найдамтайгаар хүдэлхэ зэргэтэйбди.

М. РУДАКОВ,
Итанцын леспромхозой директор.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ЭДЭБХИТЭД

БҮХЫ ЮУМЭН—ТҮРҮҮШЫНХЕЭ

Залуу наһан һайхан даа. Бүхы юумэн — түрүүшынхеэ. Һаяхан лэ гээшэ һэн ха — Орлигой дунда һургуулиие дүүргэһэн Света Шагдурова түрэл тосхондоо магазинай наймаалагшаар жэл соо хүдэлөө. Һүүлээрнь гурбан жэлэй туршада Улаан-Үдын кооперативна техникумдэ һуража ерээд, Ахын эд хэрэглэгшэдэй районно бүлгэмэй правлениин экономистаар нёдондоной хүдэлдэг болонхой. Гол ажалайнгаа хажуугаар экономическа һургуулиин пропагандистаар томилогдоо. Еһоор хүдэлжэшье үрдеэгүй басаганда иимэ харюусалгатай тушаал даалгажархихадань, бэрхэтэйшье байгаа юм бэзэ.

— Абаһаар нээрээшье хүндэ байгаа, — гэжэ Светлана Доржиевна хөөрэнэ. — Минии хүтэлбэрилдэг һургуулида аяар 35 хүн һурадаг юм. Олонхинь худалдаа наймаанда үнинэй хүдэлдэг дүршэлтэй хүнүүд. Эдэниие яажа һургаха бэлэйб гэжэ нилээд бодолгото боложо байтарни, КПСС-эй райком пропагандистнарай семинар зарлаба. Тэндэ шагнаһан элидхэлнүүд намда угаа туһатай байба. Илангаяа үнинэй пропагандистнарай дүй дүршэлөөр һонирхожо, экономическа һуралсалай хэшээлнүүдэй методико тушаа тэдэнэй һанамжа дурадхалнуудые анхаралтайгаар бэшэжэ абааб. Һүүлээрнь забһарлалгын үедэ тэдээнтэй уулзажа, ойлгогдоогүй асуудалнуудаа элирүүлээб.

Залуу пропагандист һуралсал эмхидхэхэ тухай зарим тэды ойлгосотой болоод семинарһаа бусаба. Энээнээ хэрэг дээрэ бэелүүлхэнь бүри хүндэ юм ааб даа. Һургуулидань «СССР-эй Эдеэ хоолой программа» гэһэн курс шудалагдадаг юм. КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые Светлана урданайхиһаа бүри наряар шудалба. Тэдээнтэй танилсахадаа, СССР-эй Эдеэ хоолой программын политическэ удха шанарые бодотоор ойлгоо һэн. Тиихэдэ «Политическое самообразование» гэжэ журнал соо толилогдоһон «СССР-эй Эдеэ хоолой программа» гэһэн курсаар методическа заабаринуудые, хэшээлнүүдтэ бэлдэхэдээ, хэрэглэбэ. Иигэжэ оролдосотойгоор хүдэлһэнэй эсэстэ залуу пропагандистын шадабари дээшэлжэ, шагнагшадыньшье һуралсалдаа харюусалгатайгаар хандадаг болоо бэлэй.

Тус һургуулиин хэшээлнүүдтэ имагтал теори шудалдаг бэшэ, харин худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэриин асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг гээшэ. Ахын район манай республикын эгээл холын нютаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ эд бараан энэ хүрэтэр харгыдаа аяар гурбан бааза дамжан ерэнэ ха юм. Эдэ баазануудта буулгагдаха-ашаглагдахадаа, шанарыньшье муудаха, гээлтэ хоролтодошье орохо ушарнууд дайралдадаг лэ бэд даа. Үлүү хохидолдо оруулхагүйн тула ерэһэн эд бараануудые угаа наринаар шалгажа, тоо бүридхэлдэ абажа байха, дутуу байгаа һаань, хэн гэмтэйб гэжэ саг дары элирүүлхэ хэрэгтэй. Эдеэ хоолой олон зүйлнүүд Ахын райондо мүн лэ ондоо тээһээ асарагдадаг. Һургуулидань гол түлэб наймаалагшад һурадаг һэн тула хэшээл бүхэндэ һү, тоһо, гурил, овощ, хартаабха гэхэ мэтэ продуктнуудые гамнаха тухай пропагандист хэлэдэг, энэ хэрэгтэ шагнагша бүхэнэй ямараар хандадагые тоо баримтанууд дээрэ харуулдаг. Дутуу дундануудтай байгаа һаань, тэдэниие яагаад усадхаха тухай хэлсэдэг, зарим ушарта шанга эрилтэ мүн лэ табидаг байха юм. Хүдэлмэридэ хабаатай ямаршьеб асуудалые гэртээ бэлдээд ерэхэ практическа даабари шагнагшадтаа үгэдэг. Хэшээлнүүдэй үедэ шагнагшадынь элдэб һонирхолтой тобшолол, дурадхалнуудые хэжэ, тэрэнэй үндэһөөр аша туһатай хөөрэлдөөн үүсхэгдэдэг гээшэ.

Һарадаа нэгэ дахин эд хэрэглэгшэдэй районно бүлгэмэй 22 магазинай хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолжо, ямар шалтагаанһаа боложо, зарим магазинууд худалдаа наймаанай түсэбүүдээ дүүргээгүйб гэжэ хэшээл дээрэ тэрэ соносходог юм. Хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдтэ Светлана Доржиевна ехэ анхарал хандуулдаг байна. Худалдан абагшадые жэншэдгүй һайнаар хангаха гээшэ тиимэ нөөсэнүүдэй эгээл шухалань гэжэ тэрэ тоолодог. Байгша оной январь һараһаа Ахын райондо Наймаалагшын үдэр үнгэргэгдэдэг болоо. Энэ үдэр наймаалагшад хүн зониие жэшээтэ һайнаар хангахые оролдодог. Шухала энэ хүдэлмэриие гансал үдэрөөр хизаарлажа болохогүй юм ааб даа. Юрэнхыдөө, үдэр бүхэндэ тиимээр хүдэлхэ ёһотойбди гэжэ шагнагшадаа тэрэ уряалдаг. Энэл зорилгоор «Комсомолой прожекторэй» рейднүүдые эмхидхэлсэжэ, өөрөө хабаададаг байна.

Тээсгэн Улаан-Үдэдэ үнгэрһэн пропагандистнарай семинарай үедэ уулзахаламнай, Светлана иигэжэ хөөрөө һэн:

— Хүдэлжэ ябахада, һониншье байна даа. Пропагандистын ажал гол хүдэлмэридэмни дүтэшье, туһатайшье. Хахад жэл соо үндэһэн хубилалтанууд болошодоггүй юм [..]шье экономи[..] худалдаа на[..] мэридэ сааша[..] сэтэй нүлөө [..] этигэнэб.

Н. БАДМА[..]

ЗУРАГ ДЭЭ[..] оной эд хэрэ[..] гэмэй правлен[..] пропагандист ([..] рова.

С. Б[..]

МҮРЫСӨӨН БА ГАЗЕТЭ

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар ажалша коллективүүдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр харуулха, бии байгаа дутагдалнуудые саг дары элишэлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые абхуулха талаар районой газетэ ехэ юумэ хэхэ аргатай, хэхэшье уялгатай. Энэ талаар «Хэжэнгын гол» газетэ үүргэеэ хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб, тэрэнэй хүдэлмэридэ ямар хубилалтанууд болоноб гэжэ хаража үзэе.

Районой газетэ социалис мүрысөөн тухай бага бэшэнэ гэхын аргагүй. Номерһоо номер бүхэндэ тооной түрүүшүүлэй ажалай амжалтанууд, түсэбэй дүүргэлтэнүүд тухай мэдээсэнэ, түрүүшүүлдэ үгэ үгтэнэ, мүрысэгшэдэй хоорондохи шалгалтануудай дүнгүүд харуулагдана. Илангаяа хонишодой, һаалишадай мүрысөөндэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Жэл бүхэндэ газетын «Түхэреэн столдо» районой түрүү хонишод — зуутан сугларжа, дүй дүршэлөөрөө хубаалдадаг, ажалдань һаад хүргэдэг асуудалнуудые элишэлжэ, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлдог заншалтай. Энэ уулзалгада ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ахамад зоовстеринарна мэргэжэлтэд районой хүтэлбэрилэгшэд хабаададаг. Нёдондоной иимэ уулзалгын һүүлээр — августын 28-най номерто хоёр хуудаһа дүүрэн материал толилогдоо. Тэрэнь хонидой үүлтэр һайжаруулха, хонин ажалай ашаг үрэ ба продукциин шанар дээшэлүүлхэ гэһэн ниитэ гаршаг доро толилогдоо.

Редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар районой ажахынуудта хониной түл абахын урда тээ эхэ хонидой отара бүхэнэй байдал тусхай комиссяар шалгагдажа бэлэдхэлынь сэгнэгдэдэг юм. Һүүлээрнь мүрысэдэг совхозуудай түлөөлэгшэд хоорондоо ябалсажа, энэ шухала кампанида хэр бэлдэһэнээ шалгалсана. Эдэ шалгалтануудай дүнгүүд газетэдэ харуулагдадаг байна.

Һарада нэгэ-хоёр удаа «Мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ» гэһэн гаршаг доро түрүүшүүлэй бэшэг үгтэнэ. Эндэ Хэжэнгын совхозой мал адуулагша Н. И. Иванов, Загаһатын совхозой ахалагша хонишон И. Б. Ербаев, «Первомайский» совхозой үхэршэн Ч. Ш. Дашинимаев, Чисаанын совхозой АВМ-эй машинист И. В. Ковшик болон бусад хабаадаа. Эдэнэр туйлаһан амжалтанууд тухайгаа мэдээсэхэ зуураа, ажалдаа ямар онол арганудые хэрэглэдэг, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахын тула юу хэжэ байһанаа хөөрэжэ үгэнэ.

Эдэ бүгэдэһөө гадна ажалай түрүүшүүл тухай зурагланууд хаа яа бэшэгдэнэ. Шүүмжэлхы удхатай «Сошордомо дохёо», арадай хиналтын комитедэй түлөөлэгшэдтэй хамта хэгдэһэн шалгалтынь дүнгүүд харуулагдана.

Тиигэбэшье энэ газетэ социалис мүрысөөе мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэмөөр харуулна гэхээр бэшэ. Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин Пленумүүдһээ хойшонхи үедэ газетэдэ толилогдоһон материалнуудые нарин һайнаар уншажа үзэхэдэ, удха шанарынь урдынхиһаа балай ондоо болоогүй. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсэ ехэ болгохо, хүдэлмэриин шанарые, хүнүүдэй харюусалгые үргэхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалнууд тэдэ материалнууд дотор шангаар табигданагүй. Ажалые бригадна гуримаар, нэгэ нарядаар түлөөһэ үгэхөөр эмхидхэхэ, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриин хубинуудай хоорондохи харилсаанда чек хэрэглэхэ гэхэ мэтэ тухай орой бэшэгдэнэгүй. Үйлэдбэри дээрээ алмалта арьбалалта хэхэ, продукциие гээлтэ хороолтодо оруулхагүй, тэрэниие гутаахагүй, өөрынь үнэн сэнгые хямдаруулха асуудалнууд газетэдэ һүүрэя олоогүй байһаар.

«Мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ» гэһэн гаршаг доро декабриин 11-нэй номерто «Госкомсельхозтехникын» районой отделениин МТМ-е даагшын уялгые дүүргэгшэ Б. Бадмацыреновэй гар табилгатай түрүү бэшэг үгтэнхэй. Тэрээн дотор бригадна аргаар комбайнууд заһабарилагдана гэжэ хэлэгдээд лэ, тэрэнэй бүлюу һайн байһаниинь, экономическа талань харуулагдаагүй байшоо. Бригадань нэгэ нарядаар хүдэлнэ гү, ажалай журам, хүдэлмэриин шанар, ажалай бүтээсэ ямар бэ гэжэ ойлгохын аргагүй. Эдэ бүхы асуудалнууд КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор табигдахал ушартай байгаа.

Тэрэшэлэн социалис мүрысөө эмхидхэлгээр партиина организацинуудай дүй дүршэл согсологдоногүй, энээн тушаа хэн ямар үүсхэл гарганаб, ямар шэнэ онол арганудые хэрэглэнэб гэжэ газетэдэ бэшэгдэнэгүй. Юрэдөө, социалис мүрысөө ударидаха түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо гэхэ мэтэ асуудалнуудаар партийна организацинуудай секретарьнар, профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудаараа хубаалданагүй.

КПСС-эй ЦК-гай эрилтын ёһоор районой газетэ бүхыдөө тооной хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэдэй, партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой органуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадай хүсөөр ажалшадай бэшэгүүдээр бүтээгдэжэ байха ёһотой. Энэ талааршье абажа үзэбэл, «Хэжэнгын гол» газетэ ехэ дутагдалтай. Энэ газетын номернуудые абажа харахада, ехэнхи хубинь редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдынь гар табилгатайгаар гарана, шэнээр хэбаадуулагдажа байһан авторнууд тон үсөөн. Жэшээнь, 1983 оной январиин 6-най, 8-най, 11-нэй, 15-най номернуудай дүрбэнэй гурбан хубинь редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй нэрээр гараа.

Зүгөөр дүршэл шадабаряа элишэлэн харуулһан үйлэдбэриин түрүүшүүлэй бэшэгүүдые газетэдэ олохонь бэрхэтэй. Түрүү дүй дүршэлэй хуудаһанууд, статьянууд үзэгдэхэеэ болиһоор үнихэнэй.

Газетэдэ шүүмжэлхы удхатай бэшэгүүд үе-үе болоод лэ толилогдоно. Теэд тэдэнь гол түлэб редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэһээ үгтэдэгынь гэмшэлтэй. Эдэ шүүмжэлхы материалнуудаар ямар хэмжээн абтааб гэжэ газетын хуудаһануудһаа мэдэхын аргагүй, тиимэ мэдээсэл үгтэнэгүй. Тиин шүүмжэлхы бэшэгүүд дотор коллективүүдэй гээгдэлдэ ороһон гол ушар шалтагаануудынь һайнаар элишэлэгдэнэгүй, хэн зэмэтэйб гэжэ сэхэ хэлэгдэнэгүй. 1983 оной январиин 8-най номерто гараһан «Фермэнүүдтэ туһаламжа хэрэгтэй» гэһэн Б. Номиновай, январиин 11-нэй номерой «Һү үйлэдбэрилгэдэ — онсо анхарал» гэһэн түрүү бэшэг соо һү һаалиин доошолһоной гол шалтагаан тухай бэшэхэдээ, эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд ойлгогдоогүй шалтагаанаар һү абалгада анхаралаа һуларуулаа»... гэһэн тобшолол хэгдээ. Ямар тиимэ ойлгогдоогүй шалтагаан байба гээшэб?

Мүнөө үедэ Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ асуудал социалис мүрысөөнэй голынь байха зэргэтэй. Теэд энэ асуудалаар удха түгэлдэр, хүдөө ажахын продукци ехээр, бага гаргашатайгаар абаха нөөсэ арга боломжонуудые элишэлһэн материалнууд хомор гарана. Энэ жэлэй январь һарада «Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ» гэһэн ниитэ гаршаг доро орой нэгэ корреспонденци толилогдоо. Гэрэнь «Хамһабариин отара» гэһэн нэрэтэйгээр январиин 13-да М. Зоригтуевай гар табилгатайгаар гараһан байна. Эндэ Худанай ба Хүртэйн леспромхозуудта хүдөө ажахын хамһабариин ажахыда отарануудай эмхидхэгдэһэн, энээндэнь шефтээ абаһан совхозуудайнь туһалһан тухай бэшэгдээ. Энэ һонирхолтой. Тиин харуулагдахаар иимэрхүү асуудалнууд олон ааб даа. Саашадаа энэ талаар эрид хубилалта хэгдэхэ, КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй эрилтэнүүдэй ёһоор газетынгээ дайшалхы хүсые үргэхэ, районой партийна организациин ёһотой бэрхэ туһалагшань болохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Гэхэ зуураа үшөө нэгэ ажаглалта хэхээр байна. Һүүлэй үедэ газетын хэблэлэй шанар ехээр муудаа. Тэндэ толилогдоһон фото зурагууд илангаяа муугаар барлагдана. Гоё һайханаар зурагдаһан гаршагууд хомор.

БААТАРШАЛГ[..] ЗАМ ЗУБШАЖ[..]

СТАНЦИ БАРИЖА ЭХИЛЭЭ

Хабаровска хизаар болон Амарай областиие таһалдаг Туранай шэлын дэргэдэ саг үргэлжын Этеркан гэжэ станционно һуурин тосхон бодхоогдожо эхилээ.

Жэлэй саада тээ Куйбышевска областьһоо барилгашад иишэ ерэһэн юм. Тэдэнэр хабсаргагдамал гэрнүүдые, хүүгэдэй саад, һургуули бариһан, промышленна бааза байгуулһан байна. Куйбышевска областиин предприятинууд болон эмхи зургаануудтай «хүдэлмэришэнэй эстафетын» гуримаар баталагдаһан харилсаа холбоон тухай хэлсээн В. Павловай даадаг томодхогдоһон комплексно бригада саг үргэлжын станциин һуурин тосхон барижа эхилхэ болзорые түргэдхэхэ арга олгоо һэн.

Хуһан тужа соо барилгашадай коллектив бууса шадарай участогуудтай хоёр дабхар гэрнүүдые гол түлэб бариха юм гээд ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэн байна. Дунда һургуулиин, хүүгэдэй комбинадай, худалдаа наймаанай түбэй, түмэр замай вокзалай байшангууд баригдаха юм.

Этеркан хадаа шефүүдэйнь — Украинын, Молдавиин, Таджикистанай, Россин Федерациин хизаарнууд болон областьнуудай түлөөлэгшэдэй Хабаровска хизаарай газар дайда дээрэ бодхоожо байһан түмэр замай арбан нэгэдэхи хото болоно.

Этеркан,
БАМ-ай Зүүн участок.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР— НҮҮРҺЭН

Нерюнгриин шулуу нүүрһэнэй уурхайн коллектив түлишэ ехээр малтана. Жэлэй эхинһээ хойшо предприяти үдэр бүри шахуу түсэбһөө гадуур нүүрһэ абана. Уурхайн хоёрдохи ээлжээн хүдэлжэ эхилээ. Үйлэдбэриин эмхидхэлгые нарижуулан һайжаруулһанай, нүүрһэ малтадаг техникые бүри бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг болоһонойнь ашаар иимэ амжалта туйлагдана. Тус уурхайда жэл соо 5 миллион нүүрһэ малтадаг байха юм.

Түлишэ малталгын эршые түргэдхэхын тула предприяти дээрэ материально-техническэ һайн бааза байгуулагданхай гээд ТАСС-ай корреспондент мэдээсэнэ. Нүүрһэ олзоборилдог техникэ заһабарилгын завод ашаглалгада оруулагданхай. [..] томо станогууд [..] экскаваторнууд [..] дэг автомобиль[..] зернууд һуурин[..] дой эрхэ байда[..] лагдадаг болоо[..]

Түсэбтэ таба[..] тээшэ ашаглалга[..] ха уурхайн гүй[..] жээн баригдана[..]

Нерюнгри,
Яхадай АССР.

ЗУНАЙ КАЛ[..]

«Ниидэхые эз[..] һэн захиралта [..] тухэлэй самолёт[..] Лена ба Олекм[..] ниилэдэг газар[..] ниидэнэ.

Онгосын ком[..] Андреевич Ива[..] корреспондентдэ[..] роо:

Хоёрдохи ж[..] рейс дүүргэнэб, [..] дэжэ эхилхэдэ [..] нуудта үсөөн [..] гаа. Харин мүн[..] хонуудай галнуу[..] яларна бшуу.

Ойрын ерээд[..] замай станцинуу[..] рин тосхонуудай[..] ло доогуурнай [..] мэр замай бар[..] дамтай туһала[..] Шэтын авиатор[..] дэг юм. Ганса[..] жэлдэ эндэхи [..] мянган час ни[..] Агаарай замаар[..] зүйлнүүд боло[..] нүүдые, түли[..] материал зөөд[..] 3200 тонноһоо [..] зөөгдэһэн байна.

Шэтэ.

ЗАЛУУШУУЛ[..] ШАДАБАРЯ[..]

Северобайкал[..] дай зурагай га[..] ай Баруун участ[..] мэргэжэлгүй ур[..] болон искусстве[..] һургуулинуудай [..] нүүдэй бүтээлнүү[..] кэ нээгдэнхэй. Т[..] респондент т[..] орожо хараһан [..]

Выставкэдэ эн[..] 200 шахуу бүтээ[..] данхай гээд тэрэ[..] һаар, модоор, б[..] луугаар хэгдэһэ[..] ехэ һонирхол үүсх[..]

Тусхай бүлэг [..] зорюулагданхай. [..] хы заха булангуу[..] ерэһэн һайн д[..] зураашад БАМ[..] барилгашадта зор[..] талерей байгуулха[..]

Северобайкальск,
Буряадай АССР.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ—ТАБАН ЖЭЛЭЙ НӨӨ[..]

Түсэбтэ табан жэлэй гол, гурбадахи жэлдэ манай экономическа хүгжэлтые хурдадхаха гол шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр, түргэнөөр нэбтэрүүлгэ болоно. Үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнэдхэн һэльбэлгэдэшье, ажахыгаа гаргаша багатайгаар, гамтайгаар эрхилэлгэдэшье энэмнай шухала удхатай.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андроповой хэлэһэн үгэ дотор эдэ тобшолонууд эли тодоор найруулагданхай:

«Арадай ажахыда бидэ нөөсэнүүдтэй байнабди... Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэ хурдадхалгада, эрдэм ухаанай, техникын болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр, түргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ эдэ нөөсэнүүдые бэдэрхэ хэрэгтэй». Тиин саашань. «Зохёохы хүдэлмэриин, арадай баялигта ёһотойл эзэн ёһоор хандалгын үсөөн бэшэ жэшээнүүд бидэндэ бии гээшэ. Тиигэбэшье энэ дүй дүршэлэй һайнаар тараагдадаггүйнь гэмшэлтэй. Харин эндэмнай ехэ гаргаша хэрэгтэй болодоггүй ха юм. Тиимэһээ ондоо юумэн—эдэбхи үүсхэл, эзэн буса ябадалтай, ехэ гаргашануудтай эрид шууд тэмсэлгэ дуталдана».

Ажабайдалтай, хүнүүдэй хүдэлмэритэй тааралдуулан хаража үзэбэл, дүй дүршэлнай юун гээшэб? Эртэ урдын ухаатан тэрэнэй гол удхыень ингэжэ тодорхойлһон байдаг: «Дүй дүршэл хадаа далайн онгосын урдахи гал болоно. Тэрэ урдахи харгыень гэрэлтүүлжэ, тиин онгосын түргэнөөр, зоригтойгоор тамарха арга олгоно бшуу». Үгышье һаа, иимэ: «Дүй дүршэл болон ажаглалта хадаа хүн бүхэнэй хэрэглэжэ шадахаар, гүн ухаанай гайхамшагта эшэ үндэһэн мүн болоно».

Хэрбээ ажалай онол арганудтай, ниитын үйлэдбэриин эмхидэлтэй тааралдуулан, дүй дүршэлые харабал, тэрэмнай шэнэ эдэбхи, үүсхэлэй мүндэлэлгэтэй сэхэ холбоотой байха юм. Жэшээ болгон, бүгэдэ арадта эли болоһон, ажалай эмхидхэлэй щекинско онол арга һанаад үзэел. Тэрэнэй уряа: «Хүдэлмэришэд—үсөөн, продукци — ехэ». Үгышье һаа, бригадна подряд. Николай Анатольевич Злобиной хүтэлбэрилдэг Москвагай барилгашадай багахан бүлэг тэрэниие барилга дээрэ анха түрүүн хэрэглэжэ эхилээ бэлэй.

Шэнэ ажалые эмхидхэлэй болон урмашуулгын хамтын түхэл маягай бүри хүгжэнги үндэһэ һуури дээрэ тэрэниие «Калужский турбинный завод» гэжэ нэгэдэлэй машина бүтээгшэд, Ленинград, Свердловск болон бусад промышленна түбүүдэй олохон предприятинууд орон доторoo түргөөн нэбтэрүүлһэн байна бшуу.

Ажалай шэнэ үүсхэлнүүд гэнтэ мини лэ, үгышье һаа, хүтэлбэрилэгшэдэй аадин намдуу кабинедүүд соо бии болодоггүй. Тэдэмнай социалис байгуулалтын али нэгэн шатада обществын урда партиин табиһан зорилгонуудта ажалшадай өөһэдынгөө хэрэгээр харюусаһан ябадал болоно.

Жэшээнь, «ЗИЛ» нэгэдэлэй цехүүд дотор эрдэм-техникын шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ али болохоор хурдадхаха гэһэн үүсхэл юундэ гарааб? Москвагай бусад предприятинуудтал адли, һүүлэй жэлнүүдтэ энэ коллективтэ ажалша хүнүүд ехээр дуталдана. Ашаанай машинануудые олоор гаргахын тула эндэ үргэн ехэ корпус баригдаа, шэнэ конвейер байгуулагдаа, бусадшье үйлэдбэри үргэдхэгдөө. Тиигэжэ ажалай газар олон болоо, харин хүдэлмэрилэгшэдэй тоо ургажа үрдинэгүй. Ушар иимэһээ хүдэлмэриин шэнэ газар бүхэниие 1,5—2 дахин ехэ бүтээсэтэй болгохо хараа шугам баримталагдаа ха юм.

Хүдэлмэриин газар бүхэниие шэнээр зэбсэгжүүлхэ талаар Ленинградай үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй коллектив ехэ амжалта туйлаһан байна. Бүхыдөө Ленинград хотодо хүдэлмэриин газарай тооё ажалша хүнүүдэй тоотой тэнсүүритэй болгохо тусхай зорилготой, табан жэлэй программа зохёон табигданхай. Мүнөө хүдэлжэ байгаа үйлэдбэриин газар бүхэн хэр зэргэ хангагданхайб, шэнэ цехтэ хэн хүдэлдэг байхаб гэһэн асуудалнуудта эли тодорхойгоор харюусаһанайл һүүлээр шэнэ цех бүхэниие эндэ бариха шиидхэбэри абтадаг байха юм. Хэрбээ заводтохи түхеэрэлгын нэгэл халаанда хэрэглэгдэдэг байгаа һаа, юундэ хажуудань үшөө нэгэ цех бариха юм? Хуушарһан машинануудые шэнэнүүдээр һэлгэээд, хүдэлжэ байгаа түхеэрэлгэнүүдые олон халаанда ашаглабал, экономическа талаараа ашатай ха юм.

Социализмын эрхэ байдалда али болохо шэнэ үүсхэл, хүдэлмэриин эрхим һайн онол арга, ажалай бүри ашаг үрэтэй эмхидхэл хадаа олонниитын гаргаһан ябадал болодог, тиигэжэ үйлэдбэридэ эрид хубилалта оруулдаг байна гээшэ. Үнэн дээрээ шэнэ үүсхэл хадаа үйлэдбэриин урда тээхи эмхидхэлгээ һайн, бодотоор шалгагдамал, ашаг үрэтэй жэшээ болоно гэжэ мэдэрхэ зэргэтэй. Тэрэниие хэрэглэлгэ дарһд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлдэг, үгышье һаа, продукциин шанар һайжаруулдаг гү, али материальна нөөсэнүүдые арьбалдаг байна бшуу. Заримдаа эдэ бүхы дүнгүүдтэ һайнаар нэгэ доро нүлөөлдэг гээшэ.

Үүсхэл бүхэндэ ажалшадай зохёохы эдэбхи, партиин экономическа болон социальна политикые бэелүүлгэдэ, хараалагдаһан түсэбүүдээ дүүргэлгэдэ өөрынгөө хубита оруулха гэһэн эрмэлзэл элеэр харагдадаг. Пластмассануудые гаргадаг Аксайска заводой ажалшад өөрынгөө үүсхэлээр ажалай нормо болон материалнуудые гаргашалгын нормонуудые байд гээд лэ шэнэлдэг байха юм. Нормонуудые шэнэлһэнэй түлөө хүн бүхэндэ ойлгосотон урмашуулгын гурим аяар арбан жэлэй туршада амжалтатайгаар эндэ хэрэглэгдэнэ. Энээнэй ашаар продукци бүтээлгэдэ гаргашалагдадаг сагай хэмжээн 600 мянганһаа дээшэ нормо-часаар хороо, ажалай бүтээсэ, һалбариин дунда зэргын хэмжээнһээ, гурба дахин түргөөр ургаа.

Аксайнхидай жэшээгээр Ростовско областиин бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд ажалай нормонуудые шэнэлэн хубилгадаг болоо. Энэмнай ниилээд ехэ экономическа ашаг үрэ үгэнэ. Областной партиина организаци аксайнхидай дүй дүршэл саг үргэлжэ тараадаг, түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудай хүдэлмэри һайжаруулдаг, хүнүүдые экономикын үндэһэн эрдэмдэ һургадаг байха юм.

Гэбэшье аксайнхидай дүршэл Ростовско областьһоо гадуур үшөөл муугаар хэрэглэгдэнэ гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди. Промышленна министерствэнүүд энэ үүсхэлые бусад нютагуудта дэлгэрүүлхын тула бүри эдэбхитэйгээр оролдохо байгаа бшуу. Энэ талаар СССР-эй «Госкомтрудай», тэрэнэй нютагай органуудай үүргэ тон ехэ гээшэ.

70-дахи онуудай материальна болон эмхидхэлэй шэнэ үндэһэ һуури дээрэ угтамжын түсэбүүдые зохёон табиха ябадал манда бии болоо бэлэй. Табан жэлэй гү, али ээлжээтэ жэлэй гүрэнэй түсэбэй үшөө баталагдаагүй байхада, ажалша коллективүүдтэ ажахы доторой нөөсэнүүдые бэдэрэлгэ ябуулагдадаг байна. Энээнэй уг зорилго гэхэдэ, түсэбтэ даабаринуудые улам ехэ болгохо, тэрэнэй эсэстэ түхеэрэлгэ, түүхэй эд болон ажалай саг һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар эрхим шанартай продукци ехээр гаргалга болоно бшуу.

Москва, Ленинград болон Ивановын түрүү предприятинуудай жэшээгээр эхилһэн угтамжын түсэблэлгэ бусад олохон нютагуудта хэрэглэгдэдэг боло[..] бан нэгэдэхи та[..] угтамжын түсэб[..] дээ үйлэдбэриин [..] дээшэлүүлгэдэ, [..] шанарай ургалга[..] рүүн ажал, түү[..] тернал, түлишэ [..] хүсэ гамналгада [..] дэнхэй гээшэ. Э[..] нэй гол зорилго [..] магдаһан нөөсэ[..] хим шанартай п[..] дукци үйлэдбэри[..] га болоно гээшэ.

Гэбэшье угтам[..] лэлгэ мүнөөдэр [..] хүгжэлтэ абаагүй[..] гэжэ мэдэрхэ ү[..] рээнһээ байтага[..] жэлдэ дэлисэнь[..] болоно. Жэшээнь,[..] оройдоол 2300 [..] тэрэ тоодо 700 [..] фабрика, ажала[..] дээшэлүүлхэ тала[..] жын түсэбүүдые [..] на. Тиигэжэ түсэб[..] оройдоол 283 м[..] хэригэй продукц[..] байна.

Энэ юунһээ б[..] тамжын түсэблэл[..]

Советүүдэй хүдэлмэри

СЭДЬХЭЛЭЭ ХАНААД ҺУУЛТАГҮЙ

ой модоной оньһожоруулагдамал ажахы, Улаан-Үдын спиртын завод, «Госкомсельхозтехникын» Тарбагатайн отделени болон бусад зарим коллективүүдтэ кадрнуудай оролго, гаралга, ажалай журам хазагайруулга гэхэ мэтэ дутагдалнууд гүйсэд усадхагдаагүй байнаар. Жэшээнь, жэлэй туршада аяар 412 хүн ажалһаа гаража ошоһон байха юм.

Жэшээлхэдэ, «Бурпромжилводстрой» трестын Улаан-Үдын ПМК-гай коллектив үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбые декабриин 20-до дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 82 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэһэн байна. «Бурводстрой» управлениин Ивалгын ПМК-гай хүдэлмэришэд мүн лэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа шадаа. Энэ коллектив жэлһээ жэлдэ амжалтатайгаар хүдэлжэ, хараалагдаһан түсэбөө холо улуулэн дүүргэдэг юм. Тэдэнэй хүсөөр үнгэрһэн жэл «Байгал» һуралсалай ажахыда 201 гектар талмайтай уһалуурини системэ ашаглалгада үгтөө, «Маяк» колхоздо 56 гектар талмайда туршалгын участок түхеэрэгдээ, «Пригородный» болон Калининай нэрэмжэтэ совхозуудта уһалуурини системэнүүд байгуулагдана. 1982 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр барилгын эмхинүүдэй дундаһаа энэ ПМК нэгэдэхи һуурида гараһан байна. Ивалгын ПМК-гай жолоошод В. Б. Рупышев, А. И. Слепнев, «Бурмежколхозстрой» нэгэдэлэй Улаан-Үдын 106-дахи ПМК-гай комплексно бригадын бригадир Н. Н. Зайцев болон бусад олон түрүүшүүлэй оролдолгын хүсөөр эдэ амжалтанууд туйлагдаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Зүгөөр районой олонхи барилгын эмхинүүд бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб гүйсэд дүүргэгдээгүй үлэшоо. Гэхэтэй хамта Заречный, Тарбагатай һууринуудай һургуулиин барилганууд үнжэгайршоо.

КПСС-эй обкомой бюрогой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй даабаряар районой колхоз, совхозуудта 1982 ондо 121 хоёр байратай гэр бариха ёһотой һэмди. Харин тэдэнэй минил 80 ниинь арайхан гэжэ ашаглалгада үгтөө. Калининай нэрэмжэтэ совхоздо, «8 Марта», «Восход», «Авангард» болон бусад ажахынуудта гэр байрануудые барилга урданайхидаал адли унжагайрна. Бэлэн болоһон гэрнүүдэй олонхинь неэшэн, электропровод, шэл, шифер болон бусад материалнуудай дуталдадаг дээрэһээ саг соогоо ашаглалгада үгтэнэгүй. Ушар тиимэһээ байгша ондо райгүйсэдком, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон бусадшье эмхинүүд барилгын хүдэлмэриие эрид шангадхаха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха болоно.

Районой ажахынуудые хангалгада автотранспортна предприятинууд ехэхэн үүргэ дүүргэдэг гээшэ. «Бурпромжилводстрой» трестын транспортна управлениин коллектив, барилгын «Бурводстрой» управлениин автобазанууд болон бусад предприятинууд 1982 онойнгоо түсэбтэ даабарине амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр түрүү зэргэдэ жагсаһан жолоошодой дундаһаа В. М. Симонов, А. Д. Баженов, Д. С. Таранов, Н. Ю. Туманов, Н. Н. Бурков, С. В. Орлов гэгшэдые нэрлэлтэй. Гэбэшье зарим предприятинуудта автотранспорт зүбөөр хэрэглэхэ талаар дутуу дунданууд олон, мүнөө сагай техническэ эрилтэнүүд хангагданагүй, элдэб жэжэ божо шалтагаануудһаа уламжалан олон машинанууд харгыда гаранагүй. Ажалай журам олоор хазагайруулагдана. Дээдын зургаанай болон инженерно-техническэ бүридэлэй анхаралаа һулаар хандуулдаг дээрэһээ нимэ ушарнууд гарана.

Һүүлэй үедэ район доторнай телеграфна болон телефонно хэлхеэ холбоо һанжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Тарбагатай һууринда 66 номертой шэнэ АТС баригдана, «Восход», «Маяк» болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта телефон-автомадууд табигданхай, Ивалгын, Оронгын АТС-үүд үргэдхэгдэнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүл багаар автоматическа телефонно холбоон бүхы район доторнай татагдахаар хараалагданхай. Хэлхеэ холбооной таһагай хүдэлмэрилэгшэд соонһоо ЭТУС-эй электро-механигууд Г. Г. Карпова, А. Е. Спиридонова, АТС-эй технигүүд Н. Д. Лебедева, Н. В. Федорова гэгшэдэй нэрые дурдамаар.

Гэбэшье, телефонно холбоон мүнөөдэрэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Тиимэһээ хэлхеэ холбооной таһагай хүдэлмэрилэгшэдтэ саашадаа ажалаа һайжаруулжа, мүнөөнэй эрилтэнүүдтэ харюусамаар хүдэлхэ зэргэтэй. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада түрүүшынхеэ, 1982 оной түсэбые районоймнай хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхинүүд дүүргээ.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг, ходоодоо түрүү зэргэдэ жагсадаг хүнүүдэй тоодо Сотниковско районно үйлэдбэриин управлениин оёлгын цехэй мастер Г. Г. Зубкова, Дээдэ Жэрэмэй комплексно пунктые даагша В. М. Трифонова, хубсаһа эсхэгшэ Н. Г. Федонина болон бусад оролсоно.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын үргэдэжэ байбашье, дутуу дундануудуушөө олоор үзэгдэнэ. Ажалшадай захилнууд гүйсэд хангагданагүй, саг болзорынь унжагайрна.

Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр эд бараа худалдаха түсэбөө Советскэ район дүүргээ. «Бурводстрой» управлениин болон геологиин ОРС-нуудай худалдаа наймаанай предприятинууд һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэдэнэр эд бараа худалдаха түсэбөө улуулэн дүүргэһэн байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ талаар Тарбагатайн бэлэдхэлэй конторо амжалтатай. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа Тарбагатайн райпогой наймаалагшад Н. Н. Мануйлова, Е. Д. Самарцева, Советскэ райпогой автолавкын наймаалагша К. Б. Майтаев, «Иволга» кафегэй ахалагша тогоошон Л. А. Власевская, «Бурводстрой» управлениин ОРС-ын наймаалагша Е. Д. Тихонова гэгшэд шалгарба. Тиибэшье худалдаан абагшадай эрилтэ хүсэд һайнаар хангагданагүй.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханаад һуултагүй, табан жэлэй гурбадахи шатада шэнэ зорилгонууд табигдана, тэдэниие бэелүүлэлын түлөө районой нютагай Соведүүд бүхы хүсэ шадалаа, эмхидхэхы ажалаа элсүүлхэ.

Ю. ЦЫРЕНЖАПОВ,
арадай депутадуудай Улаан-Үдын райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ТЕАТРТ

«НОЙРГҮЙ ҺҮНИ»

Ажалай Улаан Тугай орденто, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй бурядад драмын академическэ театрай коллектив А. Ангархаевай «Нойргүй һүни» гэһэн зүжэг харуулжа байна. Хүдөө нютагай ажабайдалтай танилсуулан, мүнөө үеын хүнүүдэй хоорондохи харилсаа харуулха, ажалдаа, хүн зондо харюусалгатайгаар хандаха, малай тэжээлэй бэлэдхэлые һайжаруулха, байгаалиие аршалан хамгаалха гэхэ мэтын мүнөө үеын ажабайдалай гол шухала асуудалнууд тухай зүжэг соо хэлэгдэнэ. А. Ангархаевай шэнэ зүжэг соо мүнөө үеын образууд, геройнууд харагшадта юун тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйб, тэдэнэй зүрхэ сэдьхэлые юун тамалнаб?

Зүжэгэй гол герой — харюусалга ехэтэй хүдэлмэридэ һаяхан томилогдоһон, партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Цыремпил Бухаевич (Буряадай АССР-эй арадай артист М. Жанхандаев) түрэл нютагайнгаа сабшалангай буусада үдэшэлэн орой ерэнэ. Эндэ эжытэеэ — Дари хүгшэнтэй (Буряадай АССР-эй арадай артистка М. Зориктуева), дүү басаган Янжиматан (артистка С. Шарапова) болон бусад геройнуудтан уулзана. Зүжэгэй үйлэ хэрэгүүд нэгэ һүниин туршада үргэлжэлнэ. Юундэ «Нойргүй һүни» гэжэ нэрлэгдээб гэжэ харагшад һонирхоно ёһотой. Түрэл нютагайнгаа — Хурьгатын намагые хатаажа, тария ургуулха, тэжээл бэлэдхэхэ гү, али байгаалиие хамгаалан, тэрэ газараа дайрангүй үлөөхэ гү гэһэн бодолнууд Цыремпил Бухаевичые, колхозой түрүүлэгшэ Даба Мунгоновичые (РСФСР-эй габьяата артист Ц-Д. Пурбуев) «нютагай дуушан», поэт хүбүүн Дашые болон бусад геройнуудые тамална. Инаг дуранда нэрбэгдэһэн хорин наһатай Янжима, нүхэрөө алдаһан, табан үхибүүтэй Пүрбэ (артист Ж. Балданов) хоёрой хуби заяан энэ үе соо шиидхэгдэнэ. Анхандаа алдуу хэһэн, дайнай хүшэр хүндэ үедэ нютагһаа гаража ошоһон Иван Хуриганович (артист Б-Д. Будаев) Пүрбын үхибүүдые гэртээ абаашаха, «гэмээ сагааруулха» хүсэлтэй ерэнэ. Өөһэдынгөө хуби заяае ооһэдоо шиидхэхэбди гэжэ Пүрбын басаган — һургуулиин һурагша Марина (артистка С. Жигжитова) хэлэхээр бэеэ хүсэжэ эхилэнхэй. Хубиингаа ажабайдалые зохёогоодүй тогоошон эхэнэр Долгор (Буряадай АССР-эй габьяата артистка Г. Батомункуева) Пүрбэтэй жаргалтай һуухые хүсэнэ. «Гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гэһэн сэсэн үгэнүүдые гэршэлэн, Янжимын түрүүшын инаг нүхэр байһан Сергей (артист Б. Бидагаров) гэнтэ бии болоод, үнгэрһэн сагые тэхэрюулхэ хүсэлтэй. Эдэ бүгэдые хаража һууһан, дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ колхозые ударидаһан Дари хүгшэнэй зүрхэ сэдьхэлые олон юумэнүүд зобооно. Нойргүй һүни уулзаһан эдэ хүнүүдые түрэл газарайнь ерээдүй нэгэдүүлнэ, хүлгүүлнэ.

Артистнуудай байгуулһан образууд дээрэ тогтое. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Цыремпил Бухаевич хадаа даруу зантай, хүн бүхэниие ойлгохо гэжэ оролдодог, һонор ухаатай, нимгэн сэдьхэлтэй хүн гэжэ артист Майдари Жанхандаев бидэндэ харуулна. Энэ образые байгуулхань артистда хүнгэн бэшэ байгаа. Юуб гэхэдэ, тус образ монологуудаар хүсөөр тайлбарилагдана. Энээнһээ уламжалан образойнь тодо үндэһэн һуладана, хүгжэлтэнь аалидана хаш. Гадна тэрэнэй хэлэн, бүтээһэн юумэн харагданагүй, хии хооһон үгэнүүд дан олон болошоно. Юрэдөө, дүүрэн удхатай, этигэмэ, хурса мүнөө үеын хүнэй образ болоно шадаагүй гэжэ тэмдэглэмээр. Гэбэшье үндэр тушаалда һаяхан томилогдоһон залуу коммунистын образые артист үнэншэмөөр дамжуулха гэжэ оролдоно. Тиихэдэ Янжима Пүрбэ хоёрой холбоо харилсаан харагшадта хүсэд ойлгогдоногүй. Геронил бүхы наһаяа Пүрбэдэ зорюулха хүсэлтэй аад, дуран тухай (досоогоо Пүрбэ тухай бодонгүй) һанаа амарханаар Дашатай шашалдаха юм. «Халуун, хүйтэниие» үзэһэн Пүрбэдэ бүхы наһаяа зорюулхаяа хүсэһэн Янжима басаган харагшадта заатагүй һайшаагдаха гэжэ һанахаар һэн. Теэд С. Шараповагай бидэнтэй танилсуулһан Янжима юундэшьеб хүнгэн болдолтон эхэнэр шэнгеэр үзэгдэнэ. Тэрэнэй өөрһөө хорёод наһаар аха болохо Пүрбэдэ халуунаар дурлаһандань харагшад саг зуура марганаһанайнгаа удаа этигэнэ. Теэд үйлэ хэрэгэй саашадаа хүгжэхэдэнь, Янжима Сергей нүхэртөө тон ехээр гомдоһонойнгоо хоронд Пүрбэдэ дурлааб гэжэ өөрынгөөшье, бусадыешье мэхэлһэн байшана. Түбшэн зантай, хүнүүдэй түлөө һанаагаа зободог Пүрбын образые артист Жан Балданов үнэн зүбөөр зураглана. Яһала этигэмээр ролёо гүйсэдхэбэшье, артист бага зэргэ дүршэлгүйдэнэ гээшэ ха. Юуб гэхэдэ, Янжиматай, Марина басагантаяа уулзаһан сценэнүүдтэ сэдьхэлэйнгээ зобожо байһые гүнзэгыгөөр харуулжа шадаагүй. Тиимэһээ олон үзэгдэлнүүдтэ тэрээндэ этигэхэнь бэрхэ.

Пүрбэтэй хуби заяагаа холбохо хүсэлтэй Долгор — сэхэ сэбэр сэдьхэлтэй эхэнэр. Тэрэ ажабайдалда юрэнхыгөөр хандана. Тиимэһээ һанаһан хүсэлөө сэхэ хэлэнэ. Хуушанай коммунист, ажалша, ударидагша Даба Мунгоновичой бодото образые РСФСР-эй габьяата артист Ц-Д. Пурбуев зохёон харуулаа. Энэнь даншье сэхэшэг образ болошоо. Ажалдаа үнэн сэхээр хандадагшье һаа, ёһотой партийна хүтэлбэрилэгшэ шэнгеэр, холын бодолтойгоор ажалаа ябуулдаггүй, хүнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, али ядарал зоболондонь туһа хүргэхэ гэжэ оролдодоггүй хүн. Тиимэһээ тэрэнэй хүнүүдтэй үгэеэ ойлголсохонь тон бэрхэтэй болошонхой. Ажалдаа үнэн сэхэ, тэрэнэй түлөө хүнүүдыешье гамнадаггүй Даба Мунгонович, тиихэдэ тад ондоо хараа бодолтой, ажабайдалда өөрын хандалгатай Пүрбэ гэгшэд хоорондоо зүрилдөөтэй. Харин Марина басаганай (артистка С. Жигжитова), Сергейн (артистнууд Б. Бидагаров, Б. Будаев) рольнууд нэгэ янзын, гүнзэгы удхагүй гэжэ тобшолмоор. Поэт Даша түрэл байгаалияа, нютагаа сэгнэдэг, сэдьхэл зүрхээ зорюулдаг хүн байна. Энэ ролиие наадаһан артистнууд А. Дагбаев, Ц. Бальжанов романтическа эрмэлзэлтэй, хүсэл зоригтой хүнэй образые харуулна. Гэбэшье заримдаа үлүү гарама дуугарамгайнууд болошоно. Тиимэһээ бодото ажабайдалһаа холодоно, «нютагай поэдэй» үнэн зүб удхатай үгэнүүд үнэ сэнгээ алдажархина.

Урдань наададаг рольнууһаа тад ондоо — Дари хүгшэнэй образые Буряадай АССР-эй арадай артистка Марта Зориктуева гүйсэдхэбэ. Хүгшэн хүнэй абари зангые, ябадалые, маягые артистка тон зүбөөр харуулжа шадаа. Гэбэшье анхандаа дайн соо колхозой ударидагша ябаһан намтарынь, ёһотой коммунист шэнжэнь гээгдэшэнэ гээшэ аа гү? Мүнөө үедэ басагандаа үнэн зүрхэнһөө туһалха, Пүрбэһөө холодуулха хүсэлтэйгөө, шиидэнги хараа бодолтойгоо оүхэли зүжэг соо гэхэ гү, али эхинһээнь һүүл хүрэтэр наадаараа ойлгуулжа юундэшьеб шадаагүйнь харамтай гэжэ тэмдэглэхээр. Төөрһэн хуби заяатай Пүрбын нагаса болохо Иван Хуригановай ролиие артист Б-Д. Будаев наадана. Зүгөөр Иван Хуригановичай үхибүүдые абаашаха гэһэн һэдэлгэдэнь харагшад хүсэд этигэнэгүй. Юуб гэхэдэ, артист наадаараа, үгэнүүдээрээ, хүсэл зоригоороо эрмэлзэлээ гүйсэд харуулнагүй гэжэ тэмдэглэмээр. Тиимэһээ зүжэг соо тобоймо, дүүрэн удхатай образууд үсөөншэг байгаа. Энэ хадаа пьесын гол дутагдал гэжэ тобшолмоор. Мүн тиихэдэ үйлын доторой удха гансал хөөрэлдөөгөөр хизаарлагдашана. Тиимэһээ зүжэг соо үйлэ, тэрэнэй хүгжэлтэ, ябадалнууд үгы шахуу болошоно. Хүгжэлтэнь дан һуладана. Рольнуудай далда удхые тобойлгохо талаар зарим артистнуудта гүнзэгы мэдэрэл, шадабари дуталдана. Тэрэшэлэн зарим үзэгдэлнүүд ута унжагайнууд гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Зүжэгэй шэмэглэлые онсолон тэмдэглэхэер. Залуу уран зураашан Е. Будожапова зүһалангай буусые, һүниин байдалые ехэ зохидоор харуулжа шадаа. Элдэб гэрэл туянуудай цаада хэрэглэлэн, һүүдэртэй һүниин аадарай үзэгдэл бии болгоно. Ара талын шэмэглэл мүшэтэ һүниие, Хурьгатын намагай — түрэл нютагайнь образые удхалан зохёоно. Зүжэгэй хүгжэм имагтал пьесын удхые дүүряаһан байна; тиимэһээ рольнуудай үг удха тайлбарилгада, үйлын хүгжэлтэдэ шэнэ бодол нэмэнэгүй.

Хүнүүдтэ тон гамтайгаар, түрэл нютагаингаа байгаалиие «нюдэнэй сэсэгы» шэнгеэр сахиха ёһотойбди гэжэ энэ зүжэгэй автор, мүн найруулан табигша Владимир Кондратьев бидэниие уряална. Энээн тухай Дари хүгшэн үшөө дахин хүбүүндээ хэлэнэ, һануулна. Тиимэһээ Цыремпил Бухаевич болон бусад хүнүүд энэ захянуудтань үнэн сэхэ байха ёһотой гэжэ этигэнэбди. Хүн ба байгаали хоёрой харилсаа холбоое харуулһан яһала һонирхолтой зүжэгэй режиссёр В. Кондратьев бидэниие танилсуулба. Тиихэдээ зүжэгэй гол удхые режиссер онсолон тэмдэглэжэ, тодорхойлон гаргажа шадаа. Тиимэһээ манай ажабайдалда ушардаг үйлэ хэрэгүүд, мүнөө үеын хүдөө ажахын гол шухала асуудалнууд харагшадай халуун анхарал татаһан байна бшуу.

Б. ДЫМБРЫЛОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй габьяата артистка Г. Батомункуева (Долгор), артист Ж. Балданов (Пүрбэ) «Нойргүй һүни» гэжэ зүжэгтэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ВИШОНТЫН ШАХТЕРНУУДАЙ АЖАЛАЙ ИЛАЛТА

БУДАПЕШТ. Венгриин нүүрһэ малтадаг промышленностиин эгээл томо түбүүдэй нэгэн болохо Вишонтын ажалшад ажалай ехэ илалта туйлаба. Горнягууд 7 миллионһоо дээшэ тонно хүрин нүүрһэ малтажа абаа.

Мүнөө үедэ Венгридэ олзоборилогдодог нүүрһэнэй 30 шахуу процентые Вишонтын ажалшад малтана. Энэ табан жэлдэ шулуу нүүрһэнэй уурхай горитойгоор үргэдхэгдэхэ юм. Энэ райондо гүнзэгы бэшэ газарта 1 миллиардһаа дээшэ тонно нүүрһэн оршоно гэжэ газар доорохи баялигуудые шэнжэлһэн эрдэмтэд тобшолол хэһэн байна.

Социалис экономическа нэгэдэлэй ашаар, Вишонтын элшэ хүсэнэй комплекс байгуулагдаа юм. Тэрэниие барилгада Советскэ Союзай, аха дүү бусад оронуудай мэргэжэлтэд хабаадалсаа. «СССР-тэ бүтээгдээ» гэһэн тамгатай бүтээсэ ехэтэй техникэ венгер горнягуудта ехэтэ һайшаагдадаг юм.

АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТЫН ГАЗАР

БЕРЛИН. Сүлөөтэ немец профсоюзуудай нэгэдэлэй 600-һаа дээшэ пансионат болон амаралтын байшан амархаа ерэһэн түрүүшын хүнүүдые хүлеэн абаба. ГДР-тэ үбэлэй амаралтын ээлжээтэ хаһа эхилээ.

Декабрь һараһаа март хүрэтэр республикын эгээл үлэсхэлэн пайхан булангуудта оршодог ОСНП-гэй амаралтын байшангуудта 400 мянга шахуу ажалшад амарха юм. Ажалшадай амаралта тухай анхарал оролдолго гаргаха гээшэ ГДР-эй профсоюзуудай ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Мүнөө жэлдэ ОСНП-гэй хүнгэлэлтэтэй путевконуудаар 1,8 миллионһоо дээшэ хүн амараад байна. Ерэхэ жэлдэ Тюрингидэ, рудата хадануудта, тэрэшэлэн Балтиин далайн эрьеэ дээрэ профсоюзай хэдэ хэдэн шэнэ пансионадууд нээгдэхэ юм.

ҮБЭЛЭЙ АЯНШАЛГЫН ХАҺА ЭХИЛЭЭ

ПРАГА. Чехословакида үбэлэй аяншалгын хаһа эхилээ. Татрада, Крконаш ба Бескид гэжэ хадануудта оршодог гостиницанууд, пансионадууд болон спортын баазанууд түрүүшын аяншалагшадые хүлеэн абаба. Хадаһаа санаар һолжорхо спортдо дуратайшуулда шэнэ трасса бии болгогдоо, дүүжэн харгынууд шэнэлэгдээ, спортын хэрэгсэл зүйлнүүд бэлдэгдээ юм.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг үйлэдбэриин управлениин 2-дохи парикмахерскын коллектив үнгэрһэн жэлэй һүүлшын кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгөөр хоёрдохи һуури эзэлжэ, управлениингээ Хүндэлэлэй грамотые мүнгэн шантайгаар абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коммунис ажалай ударник, эрэшүүлэй үһэ заһадаг мастер Л. С. Молчанова.

М. СУТУРИНАЙ фототекст.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

СОФИ. БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Совсдэй Түрүүлэгшэ Т. Живков болон хани ёһоной албанай хэрэгээр Болгарида ерээд байһан РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй президент Н. Чаушеску гэгшэдэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд Бургас шадар боложо дүүрэбэ.

Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэд экономическа ба эрдэмтехникын харилсаан тухай хэлсээнүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһыень, мүн тусхай шэглэлэй ба хамжаанай үндэһэ һуури дээрэ харилсаае үргэдхэхэ арга боломжонуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар ашаг үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абаха гээшэ мүнөө үеын шухала зорилго болоно гэжэ тэдэнэр уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ тэмдэглээ.

КАРЛ МАРКСТА ПАМЯТНИК ТАБИГДАХА

АДДИС-АБЕБЭ. Научна социализмын үндэһэ һуурие табигша Карл Маркста зорюулагдаһан памятник Аддис-Абебын университедэй байшангай урда талада бодхоогдохо юм. 1984 оной сентябрь һарада тэмдэглэгдэхэ Эфиопиин революциин 10 жэлэй ой болотор тэрэниие табижа дүүргэхээр хараалагдана.

ШЭНЭ ГАЗЕТЭ

ДАКАР. «Такусаан» («Үдэшэ») гэжэ шэнэ газетын түрүүшын номер Сенегалда хэблэгдэн гараба. Тэрэ 10 мянган хэһэгээр барлагдана. Түрүүшээр газетэ неделидээ гурба дахин, хойшодоо үдэр бүри гарадаг болохо.

шэ хүсөөр таһалгаряагүй хангалта эмхидхэнэгүй ха юм. Нимэ байдал гансашье угтамжын бэшэ, харин министерствын, үгэһэн, доошолуулагдаһан түсэб дүүргэлгэдэ үйлэдбэриинхидтэ һэжэг түрүүлнэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ угтамжын түсэбүүдые зохёон табиха ба тэрэниие дүүргэлгые урмашуулха тухай дүрим шэнээр баталагдаһан юм. Урмашуулгын фонднуудай хэмжээн ехэ болгогдоо. Предприятинуудай коллективүүд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэйнгээ түлөө, алмаһан нөөсэнүүдһээ һайн продукци гаргаһанайнгаа түлөө бүри һайнаар шагнагдаха болонхой. Эдэ хэмжээнүүдэй табан жэлэн үлэһэн жэлнүүдтэ угтамжын түсэбүүдые табилгые һайжаруулха, энэ шухала хэрэгтэ коллективүүдэй анхарал хандуулха байһаниинь дамжаггүй. Тиигэбэшье хуушанай һанал бодол эрид шууд хубилгаха хэрэгтэй. Ажалша коллективүүдэй, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл, пүбэлгэн ябуулга бадарааха, энээнтэй хамта даалгагдаһан хэрэгэй түлөө харюусалга дээшэлүүлхэ талаар бүри шанга, залан сэхэ хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй бшуу. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум дээрэ «Шанар һайтай, бүтээсэ ехэтэй хүдэлмэриие, эдэбхи үүсхэл гаргаха һүбэлгэн ябадалые урмашуулхаар экономическа болон эмхидхэлэй эрхэ нүхэсэлнүүдые байгуулха шухала. Тад һөөргэ: муу хүдэлмэри, эдэбхигүй ябуулга, харюусалгагүй байдал материальна урмашуулгадашье, хүдэлмэрилэгшэдэй албан тушаалдашье, моральна нэрэ хүндэдэшье заатагүй, тон сэхээр нүлөөлхэ зэргэтэй», — гээд онсолон тэмдэглэгдээ бэлэй.

Үүсхэл бүхэнэй арга боломжо тэрэниие хэр тарааһанһаа дулдыдадаг. Саг соонь үүсхэл обёорхо, зүбшэн хэлсэхэ ба дэмжэхэ гээшэ үшөөл бага. Үнэн дээрээ энэмнай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хүдэлмэриин эхин ха юм. Саашань шэнэ юумэ үүсхэгшэдтэ материально-техническэ болон эмхидхэлэй һайн эрхэ байдал байгуулха хэрэгтэй болоно. Түрүү дүй дүршэл гаргаһан хүдэлмэрилэгшэ бүхэниие саг соонь урмашуулха, шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй хүсэл оролдолгые коллектив дотороо нэрэ хүндэтэйгөөр харуулха гээшэ тон шухала.

Удаадахи шухала зорилго гэхэдэ, тэдэнэй жэшээгээр өөрынгөө предприятиин бүхы коллективые хүдэлгэжэ һургаха, харин һүүлдэнь бусад заводуудай коллективүүдые һургаха хэрэг болоно. Эндэ нютагай партийна болон профсоюзай организацинууд, предприяти, город болон һалбари дотор мэдээсэл тараадаг ба пропагандын хэрэгсэлнүүд гол үүргэ дүүргэхэ зэргэтэйшье, ёһотойшье.

Промышленна нэгэдэлнүүд болон һалбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдэй шэнэ түрүү дүй дүршэлтэй танилсаха, тэрэнэй удха шанарые саг соонь сэгнэхэ, энэ хэрэгтэ научна эмхинүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха, шэнэ юумэ нэбтэрүүлхын түлэ методическа материал болон дурадхалнуудые түргэн зохёон найруулжа, баталха гээшэ тон шухала болоно.

Түрүү дүй дүршэл тараалгын түгэсхэлэй шатада тэрэниие нэбтэрүүлгын хойноһоо саг үргэлжын хиналта эмхидхэлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха ушартай. Харин нэбтэрүүлгын тодорхой болзор, тэрэнэй түлөө харюусалгатай хүнүүд элирхэйлэгдэһэн байбал, ашаг үрэтэйгөөр шалгажа болохо байна бшуу.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум экономическа болон социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын схэшье, шэнэшье зорилгонуудые табиһан байна. Имагтал үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ хүдэлмэришэдые хабаадуулһанай үндэһөөр олонитын зохёохы эдэбхи үүсхэл али болохоор дээшэлүүлбэл, эрхим һайн дүй дүршэлые үргэнөөр, түргэнөөр тараан нэбтэрүүлбэл эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туһалха байна ха юм.

В. ПАРФЕНОВ,
техническэ эрдэмэй кандидат.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

УЛАСХООРОНДЫН ВЫСТАВКЭ

ПРАГА. Чехословакиин Брно хотодохи ярмагай комплексын урда тээ 34 ороной түгууд намилзуулагдаба. 700 шахуу фирмэ болон гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүд 14 мянгаһаа дээшэ дүрбэлжэн метрэй талмай дээрэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ талаар туйлаһан амжалтануудаа, ябталалгын, багсалалгын техникэ болон складай түхеэрэлгэнүүдые табижа харуулна.

Заншалай ёһоор, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай экспозици эгээл үргэн ехэ байна.

Советскэ Союзай павильон хүнүүдэй анхарал ехээр татана, һонирхол үүсхэнэ.

СССР-тэ Эдеэ хоолой программын бэелүүлэгдэжэ байһан тухай экспозициин тусгаар бүлэг хөөрэнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин зорилгонуудые шиидхэлгэдэ чехословак-совет харилсаа холбооной ехэ үүргэ дүүргэжэ байһантайнь олон тоото документнүүд харагшадые танилсуулна.

«ЯПОН—СССР» ГЭДЭГ БҮЛГЭМЭЙ СЪЕЗД

ТОКИО. «Япон —СССР» гэдэг бүлгэмэй ээлжээтэ съезд Токиогой «Роон кайкан» зал соо нээгдэбэ. Советскэ Союзтай хани барисаас, хүршэ ёһоной харилсаа холбооё бэхижүүлгын тала баригшадай эгээл олоной хабаадалгатай нийтын эмхиин 7 миллионһоо дээшэ гэшүүдые түлөөлһэн 250 делегат тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Тэдэнэр тоосоото үе соо бүлгэмэй бэелүүлһэн ажал ябуулгын дүнгүүдые согсолхо, 1983 ондо бэелүүлэгдэхэ хүдэлмэриин программые зүбшэн хэлсээд, баталан абаха байна. «СССР — Япон» гэдэг бүлгэмэй ба гадаадын оронуудтай хани барисаа, соёлой харилсаа холбоо тогтоодог совет бүлгэмүүдэй холбооной делегаци съездэ хабаадана.

Хуралдаан дээрэ үгэ хэлэгшэд Японой зонхилхы бүлэгөөрхидэй дай жүроодэһэн политикые, Рейганэй захиргаанай эзэрхэг түримхэй стратегиие эрид буруушааба.

СПК АГЕНТСТВЫН МЭДЭЭСЭЛ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиин СПК гэдэг информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, долоон хоногой турша соо — февралиин 11-һээ 17 болотор Таиландын агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдууд республикын агаарай дайда руу нэгэнтэ бэшэ нэбтэрэн ороһон, харин Таиландын сэрэгэй корабльнууд Кох Конг, Кох Танг аралнууд шадараар Кампучиин мэдэлэй уһа руу ороһон байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Таиландын артиллери НРК-гай хилэ шадарай районуудые 40 дахин буудажа, Кампучиин Пойпет хотодо ажаһуугшадта ехэ гарза хохидол ушаруулба.

ОСПМ-эй ЦК-гай ПЛЕНУМ

МЕХИКЭ. Мексикын нэгэдэмэл социалис партиин ЦК-гай VII пленум эндэ болобо. Тэрэ партиин ажал ябуулгые хаража үзэһэн, орон дотор тохёолдоһон экономическа хүндэ хүшэр байдалые шэнжэлһэн байгаа.

Тусхайлбал, Мексикын мүнгэн һангай — экономикын доройтон унахадань, үргэн нийтэ ажалшадай һуудал байдал ехээр муудаһан байна гэжэ пленумдэ хабаадагшадай баталан абаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Орон дотор юумэнэй үнэ сэн хүндэрнэ, саарһан мүнгэнэй үнэ унана, ажалшадай салин хүлһэн доошолно, хүдэлмэригүйдэлгэ ургана.

Экономическа нимэ хүшэр хүндэ байдалһаа гарахын түлэ нэн түрүүн американ оронойнгоо аша туһые хараада абахые хүсэдэггүй американ монополистнуудтай холбоотой эзэд баяшуул һаад тойбо ушаруулна гэжэ ОСПМ-эй ЦК-гай пленумэй документ дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

АМГАЛАН ЁҺОНОЙ ДОБТОЛГО

Советскэ Союз амгалан ёhоной добтолгоёо үргэн далайсатайгаар хэнэ гэжэ hүүлэй үеын совет эдэбхи үүсхэлнүүд тушаа хилын саана оло дахин онсолон хэлэнэ. Тэдэ үүсхэлнүүдэй айхабтар ехээр hонирхогдожо, hайшаагдажа байhан тушаа Англиин эээд баяшуулай орган болохо «Файнэншл таймс» газетэ бэшэнэ. «Урасхал руу урдажал ябаха заншалда эсэс табихын тулада зохихо хэмжээнүүдые абажа эхилhэн Ю. В. Андропов түргэн, тодорхой хараа шэглэлтэй ажал ябуулгаараа бүхы дэлхэйн хараhаар байтар хүтэлбэрилэгшэ болон алдаршаба. Тэрэнэй түрүүшын гол шухала туйлалта юуб гэхэдэ, бүү зэбсэгүүдые хиналта доро абаха талаар хэдэ хэдэн дурадхалнуудые оруулжа, дипломатическа фронт дээрэ Рейганэй правительствые обороно орохые баадхаба» гэжэ тэрэ газетэ бэшээ.

Европын түбтэ хоёр талын зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба бүү зэбсэгүүдые хороохо тухай Венэдэ үнгэргэгдэжэ байhан хөөрэлдөөн дээрэ февралиин 17-до Советскэ Союзай оруулhан шэнэ дурадхалнуудай бүхэли комплекс дээрэ дурсагдагша эдэбхи үүсхэлнүүдэй дунда онсо шухала hуури эзэлнэ гээшэ. Аяар арбадахи жэлдээ үргэлжэлүүлэгдэжэ байhан энэ хөөрэлдөөнэй мухардалгада эсэс табижа, Европын түбтэ хоёр тээhээ туласа татагдаад байhан сэрэгэй хүсэнүүдые бага болгохо ябадалые ойрын сагта бодото ёhоор эхилхэ хэрэгтэ совет дурадхалнууд зорюулагданхай. Энэ хадаа онсо шухала зорилго. Ушарынь гэхэдэ, имагтал Европо дэлхэйн түрүүшын хоёр дайнай болоhон газар, мүнөө тэрэ ядерна ба юрын бүү зэбсэгүүдэй туйлай ехэ нөөсэтэй, хоёр ондоо байгуулалтын сэрэгэй хүсэнүүдэй үрда урдаhаа туласа татагдаhан газар болонхой.

Эндэхи сэрэгэй хүсэнүүдэй аюулые зайсуулха зорилгоор Советскэ Союз хэлсээ баталха шэнэ, орёо бэшэ иимэ арга зам дурадхаа: Европын түбтэ НАТО-гай ба Варшавска Договорой сэрэгэй хүсэнүүдэй тооё хоёр талаhаа аб адляар 900 мянган хүнөөр, тэрэ тоодо газар дээгүүр дабшадаг сэрэгэй хүсые 700 мянган хүнөөр хороохо. Тэрэшэлэн бүри энэ жэлдэ хоёр талаhаа жэшээ болохо үндэhэ hуури дээрэ түрүүшын алхам болгон, Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдые 20 мянган хүнөөр хороохо гэжэ Советскэ Союз дурадхаа.

Совет энэ шэнэ эдэбхи үүсхэл хадаа СССР-эй hайн hайхан хүсэлэл оролдолгын үшөө нэгэ жэшээ гэжэ уласхоорондын олониитэ сэгнэбэ. Урид ГДР-hээ гансахан өөрынгөө талаhаа гаргагдаhан 20 мянган сэрэгшэд ба нэгэ мянган танк болон дайшалхы бусад техникэhээ гадуур Советскэ Союз Европодохи өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые үшөө дахин хорооходоо бэлэн байhанаа харуулна ха юм.

Совет амгалан ёhоной добтолгын улам үргэдэжэ байhаниие hайшаан, американ талын харюу үгэхэ саг одоошье тулажа ерээ, совет тодорхой эдэ дурадхалнуудhаа хулжан зайлаха hэдэлгэнүүд хэниишье төөрюулхэгүй гэжэ баруун оронуудай олохон шэнжэлэгшэд оло дахин онсолон тэмдэглэнэ.

ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ХАРАА БОДОЛТОЙГООР

Вьетнамай Социалис Республикын, Лаосой Арадай-Демократическа Республикын ба Кампучиин Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн Лаосой ниислэл Вьентьянда февралиин 22—23-да болобо. Аха дүү оронуудай ажабайдалда айхабтар шухала энэ үйлэ хэрэг орёо бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда үнгэрбэ. Нэгэ талаhаа, тиимэ эрхэ байдал революционно баатар тэмсэлдэ Индохитадай арадуудай тон шухала илалтануудаар тайлбарилагдана. Нүгөө талаhаа, империалис хүсэнүүдэй, тэдэнэй туhамаршадай уласхоорондын байдалые улам шахардуу болгохо ба гадаадын хүсэнүүдэй нюуса далдагүйгөөр Зүүн-Урда Азиин гүрэнүүдэй дунда хёмороо гаргаха hэдэлгэ, хараа бодол эли тодо ха юм даа.

Вьентьянда болоhон зүблөөн Индохитадай гурбан ороной жагсаал болон харилсаа холбооё улам саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ. Зүүн-Урда Азиин бүхы гүрэнүүдэй хоорондо хүршэ ёhоор зэргэ оршон ажаhууха хараа шугамаар империалистнуудай тэрэ политикада харюусаhан байна. Аха дүү хани нүхэсэлэй, бодото hайн дуранай, али тэгшэ эрхэ байдалай ба алишье талада ашатай туhатай байлгын үндэhэ hуури дээрэ Индохитадай оронууд удаан болзоройхарилсаа холбоо ба бэе бэедээ туhалалсалга хүгжөөхэ, өөhэдынгөө арадуудай хоорондо hаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ, зэрхэн зонхилолгын ба национализмын бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулха хүсэл эрмэлзэлтэй.

Үрэ дүнгүүдэй согсологдоhон хоёр документ — зүблөөнэй мэдүүлгэ ба hайн дуранай хэрэгээр Кампучида байhан вьетнам сэрэгүүд тухай мэдүүлгэ дотор тодорхойлогдоhон хүтэлбэрилхы ёho гуримуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада зохисотой онол аргануудые хараалха гэжэ шиидэгдээ. Тодорхойлон хэлэбэл, Индохитадай гурбан гүрэнэй үндэр тушаалтадай уулзалгые ходо үнгэргэжэ байха болоно. Тэдэ уулзалгануудта бэлдэхын тулада зүблөөндэ хабаадагша гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй конференци жэлдээ хоёр дахин зарлагдаха зэргэтэй. Арадай ажахые хүгжөөлгын түсэбүүдые зүбшэхэ эрилтээр экономическа харилсаа холбооной талаар тусхай комитет орон бүхэндэ байгуулха гэжэ шиидхэгдээ. Тэрэшэлэн соёл гэгээрэлэй, эрдэм наукын, техникын, физкультура ба спортын талаар комитедүүдые байгуулха гэжэ хараалагдаба.

Вьентьянда үнгэргэгдэhэн үндэр тушаалтадай уулзалгын бүтэмжэтэй дүнгүүдые hайшааха зуураа, уласхоорондын түрүү үзэлтэй олониитэ тус уулзалгын дүнгүүд хадаа Индохитадай гурбан ороной политическэ ба дипломатическа добтолгын саашанхи хүгжэлтэ мүн болоно гэжэ тэмдэглэнэ. Дэлхэйн энэ райондохи шахардуу байдалые hуларуулгада, Индохитадай оронууд ба АСЕАН-ай гэшүүн-оронууд хоёрой хоорондохи харилсаануудта амгалан ёhоор ажаhууха ябадал тогтоолгодо зорюулагдаhан энэ бүтэмжэтэй hайн хараа шугамтайнь Советскэ Союз hаналаа гүйсэд нэгэдэнэ гээшэ.

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Бүдүүлиг муухайгаар доромжолуулhан эрхэ сүлөөгөө hэргээхын түлөө палестин арадай тэмсэлэй түүхэдэ тон шухала үшөө нэгэ хуудаhан бэшэгдэбэ. Февралиин 14-hөө 22 болотор Алжирта Палестинын национальна соведэй 16-дахи сесси үнгэргэгдэбэ. Бодото дээрээ тус сесси хадаа Израилиин зэрхэг түримхэйшүүл ба тэдэнэй американ туhамаршадай гэмээр орон нютагhаа үлдүүлэгдэhэн арад — дүрбэ миллион палестинецүүдэй парламентнь болоно гээшэ.

Израилиин Ливанда добтолон ороhон, палестин сэрэгүүдэй отрядуудай Бейрудhаа гаргагдаhан, Дүтын Зүүн зүгтэ империалистнуудай харата ябуулгаяа улам шангадхаhан ушарhаа тохёолдоhон орёо бэрхэшээлтэ энэ эрхэ байдалда дурсагдагша тон шухала хуралдаан үнгэргэгдэбэ. Палестиные сүлөөрүүлгын организацида үхэлдэ хүргэмэ шанга сохилто хэгдэбэ гэжэ Израиль ба Холбоото Штадууд hанаhан байгаа. Ушар иимэhээ Рейганэй захиргаан Бегинэй правительстватай зүбшэжэ, Израилиин зэрхэг түримхэйшүүл ба тэдэнэй океанай саадахи үмөөрэгшэдэй аша туhада Дүтын Зүүн зүгэй арсалдаата байдалые «гуримшуулгаар» араб оронуудта шанга баалалта хэжэ ороо. Рейганэй энэ түсэбэй гол зорилгонь юуб гэхэдэ, бэеэ даанхай Палестинын араб гүрэниие байгуулгада, Палестинын арадай аминдаа гүрэн болохо хуулита эрхын бодото бэелэлдэ hаад тохёолдуулха ябадал болоно.

Палестинын национальна соведэй 16-дахи сесси дээрэ баталан абтаhан политическэ резолюциин гол үг зорилго тушаа хэлэбэл, империалис ба сионис добтолгодо саашадаа эрид шууд эсэргүү байха, политическэ ба сэрэгэй тэмсэлые улам үргэдхэхэ талаар палестин патриодуудай нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлтэй байhаниие элирхэйлэн харуулба. Тэдэнэй тэмсэлэй үг зорилго — түрэл арадайнгаа хуулита гансахан түлөөлэгшэ байhан Палестиные сүлөөрүүлгын организациин хүтэлбэри доро аминдаа бэеэ даанхай өөрын гүрэн түрые байгуулха палестин арадай национальна ойроо хүртэшэгүй эрхые бэелүүлгэ мүн.

Палестин арадай национальна хуулита эрхэнүүдэй эрилтэдэ Рейганэй түсэбэй харюусахагүй байhан дээрэhээ Палестинын бэрхэшээл ехэтэ асуудалнуудые шиидхэлгэ ба Дүтын Зүүн зүгэй байдалые гуримшуулгада үндэhэ hуури болошо шадахагүй, тиимэhээ Палестинын национальна совет Рейганэй түсэбые эрид буруушаана гэжэ сессиин резолюци дотор хэлэгдэнэ. Сессидэ хабаадагшад 1982 оной сентябриин 16-да табигдаhан совет дурадхалнуудые hайшаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ, бэеэ даанхай өөрын гүрэн түрэ байгуулха гэhэн палестинецүүдэй национальна хүсэл эрмэлзэлдэ совет дурадхалнууд сум харюусана гэжэ тэрэ документ дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

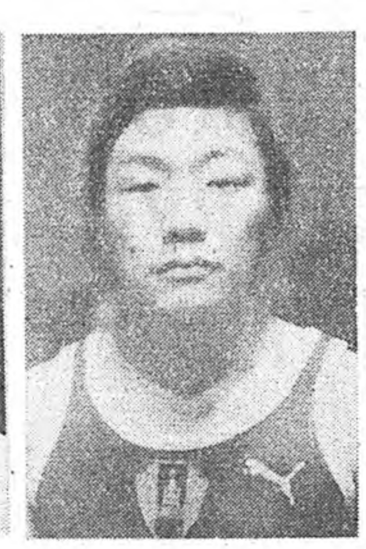
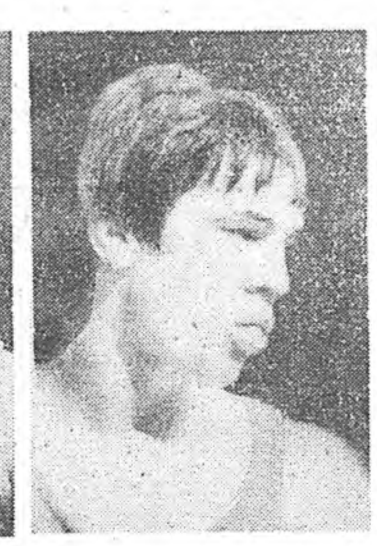

БОКСООР «БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

БЭЕЛҺЭН ХҮСЭЛ

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө боксоор мүрысөөн СССР-эй Спорткомитедэй шиидхэбэреэр үнгэргэгдэдэг бүхэсоюзна 11 мүрысөөнэй тоодо оруулагдаба. Иимэ заншалта мүрысөөндэ гурбан союзна республикын түлөөлэгшэдэй сугларбал, бүхэсоюзна категориин табан судьягай байлсабал, шэгнүүр бүхэндэ 16-hаа үсөөн бэшэ (48 килограмм хүрэтэр болон 91 килограммhаа дээшэ шэгнүүрнүүдтэ 12-hoo үсөөн бэшэ) боксерой хабаадаа hаань, илагшадта СССР-эй спортын мастерай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдохо байна.

Энэ жэлдэ аха дүү Монгол ороной РСФСР-эй, Казахстанай, Киргизэй, Ленинград хотын дүн хамта 32 командын арhан бээлэйн 162 шадабаритан Улаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй Соёлой болон техникын ордон соо болоhон мүрысөөндэ хабаадажа, хаба шадалаа туршаhан, арга дүрэеэ улам мулижэ, дээшэлүүлhэн байха юм. Манай республикын 36 боксер хабаадаба.

Түгэсхэлэй уулзалганууд hонирхолтой, шанга тэмсэлдэ үнгэрөө. Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ Буряадай багшанарай институдай студент Владимир Банзанов бар хүсөөрөө булюу байжа, Цырен-Доржо Баяновые шүүбэ.

Удаадахи хоёр шэгнүүртэ Монголой суглуулагдамал командын гэшүүд, спортын мастернууд Нямаагийн Нарантуяа, Цырендоржийн Амаржаргал гэгшэдтэй тэнсэжэ тулалдаха хүнүүд олдобогүй. Эдэмнай хоёр гартаа шандааhа шангатай, онобшотой мэргэн сохилтотой байhаараа бусадhаа шалгарба. Һүүлшын үдэр тэдэ манай залуу боксернууд А. Иванов Ж. Норбоев хоёрhoo шалгалта абахадаа, түрүүшын раундנуудта илажа гараhан байна. Сэхыень хэлэхэдэ, манай боксернууд яhала hайн арга дүрэтэйшье hаа, бар хүсөөрөө hулашаг байhан дээрэhээ урагшагүйдөө бшүү. Тиин ехэ ринг дээрэ амжалта туйлахын түла тэдэ бүри эршэмтэйгээр hорилго хэжэ, хаба шадалаа дээшэлүүлхэ ёhотой.

— Совет ороной боксын олон ондоо hургуулинуудай түлөөлэгшэдтэй ринг дээрэ уулзажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхые, hургаал абахые бидэ танайда ерэдэгбди. Урдаа табиhан зорилгоёо дүүргэбди гэжэ hанагаб, — гэжэ, МНР-эй суглуулагдамал командын гүрэнэй тренер, Бүхэазиин наадануудта бронзо медаляар шагнагдаhан, Ленинградтахи Гүрэнэй П. Ф. Лесгафтын нэрэмжэтэ физкультурна институт дүүргэhэн, спортын мастер Вандуйн Батбаяр хөөрэнэ.

Спортсменэй али бүхы амжалта, илалта тренерэй сэсэн бодолтой, зохёохы, эрдэм ухаанда үндэhэлhэн ажал ябуулгаhаа эхитэй гэжэ дэмы хэлсэдэггүй гээшэ. Угайдхадаа, спортдо hаял алхаа эхилhэн эдиршүүлые зүб мүрөөр хүмүүжүүлжэ, тэдэниие урагшань дабшуулха гээшэ тренерэй нангин үүлга мүн. Манай республика дотор эдир боксернуудые hурган hорижо байдаг бэлигтэй бэрхэ тренернууд олон. Гэбэшье Прибайкалиин районой Турунтаево тосхондо багашуулые арhан бээлэйн нюусатай танилсуулжа байдаг тренер, спортын мастерта кандидат Анатолий Куренковой hурган хүмүүжүүлжэ эхилhэн гурбан хүбүүд энэ үдэр онсо шалгарба. Хоёрынь 57, 60 килограммай шэгнүүрнүүдтэ илажа, СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ!

Эдэмнай хэд бэ гэбэл, Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй 3-дахи курсын студент Владимир Марченко Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Виктор Сальников хоёр болоно. Түгэсхэлэй наадада тэдэ тус тустаа Ц. Цыренов (Улаан-Үдэ), Нэргүйн Энхбат (МНР) гэгшэдые шүүжэ, түрүү hууринуудые эзэлээ.

63,5 килограмм. В. Николаев — И. Яковлев хоёр рингдэ гаража тулалдахадаа, гоё hайхан арга дүрэтэй байhаараа суглаагшадай зүгhөө альга ташалгаар үтэгдэбэ. Манай республикын «Спартак» бүлгэмэй тренер 21 наhатай Валентин Николаев ринг дээрэ аяар 168 дахин гаража тулалдахадаа, 137-доль илалта туйлаhан намтартай. Тэрэ Алас-Дүрна зүгэй зонын чемпион, Фрунзе хотодо үнгэргэгдэдэг заншалта мүрысөөндэ мүнгэн медаляар шагнагдаhан юм. Ана-мана тэнсүү шанга тэмсэлдэ Валентин илажа, «Байгал» журналай шанда хүртэхэhoo гадна, СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ.

Ленинградтахи Гүрэнэй университедэй студент Илья Яковлев мүн лэ А. Куренковой хүтэлбэри доро боксын нюусатай танилсаhан намтартай. Тэрэ эндэ уулзалгаhаа уулзалгада бүри эдэбхитэйгээр, эршэмтэйгээр наадажа, гоё hайхан, өөрын онсо арга дүрэтэй байhанаа харуулаа. Мүнгэн медаляар шагнагдаhан Илья хойто жэлдэ нютагтаа ерэжэ, заншалта мүрысөөндэ хабаадахадаа, урагшаа алхам хэхэ хүсэлэнгөө нюунагүй.

Юрий Фалеев ехэ хараа түсэбтэйгөөр гансаараа аяар холын Воронеж хотоhoo наранта Буряад орондо ерэhэн байгаа. Урда тээнь тэрэ Бадарсүрэнгийн Батмүнх (МНР), А. Бурдуковский (Шэтэ), К. Айзатулов (Саранск) гэгшэдые шүүжэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараа hэн. Һүүлшын үдэр «Водник» бүлгэмэй Түбэй соведэй чемпион, РСФСР-эй зоной наадада илаhан, Фрунзе хотодохи бүхэсоюзна мүрысөөндэ шанда хүртэhэн Райнур Ахметшин (Омск) тэрэнэй илалтата дабшалтые зогсоохо аабза гэжэ боксдо дуратайшуул багсаамжалhан байгаа. Зүгөөр Фалеев имагтал туулган хүндэ нюдаргатай бэшэ, харин ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байжа, хоёрдохи дундууршаг шэгнүүртэ илалта туйлаба.

Урда үдэрнүүдтэнь бүхы уулзалгануудаа болзорhoonь урид түгэсхэhэн Ю. Махровтой (Благовещенск) тулалдахадаа, манай багшанарай институдай студент Василий Туманов тактическа тон зүб шиидхэбэри олоод, ута гарнуудаараа холоhoo үгтан сохилто хэжэ, нүгөөдынгөө бүхы хараа түсэбые, hанаашалгые буруу hургөө. Суглараагшадай нэрьемэ альга ташалга доро манай боксерой эршэтэ добтолгоор гурбадахи раунд дүүрэбэ.

— Нигэжэ манай республикын дүрбэн хүбүүд СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэхэ болоо. Энэ хадаа боксернуудаймнай ехэ амжалта гээшэ. Анатолий Жарников түрүү hуури эзэлхэ ёhотой гэжэ хараалаа hэмди. Зүгөөр тэрэ урагшагүйдөө. Василий Туманов hайнаар мүрысэжэ, хүлеэгдээгүй илалта туйлаба. Тиихэдэ манай залуу боксернууд В. Сойжинов, И. Дугаров, Ч. Ринчинов, Г. Намдаков, Б. Сандуев болон А. Жарников бронзо медальнуудаар шагнагдаа, — гэжэ ШВСМ-эй ахалагша тренер, республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, СССР-эй спортын мастер Д. Д. Бабудоржиев хөөрэнэ.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ А. Коноплев (Хабаровск) —О. Горяевые (Челябинск), В. Иванченко (Эрхүү) — О. Шакиниие (Томск), Г. Гаврилов (Шэтэ), С. Былковые Шэтэ) шүүжэ, «Байгал» журналай шанда хүртэhэн байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр арбан хоёрhoo юhэн шэгнүүртэ илагшад СССР-эй

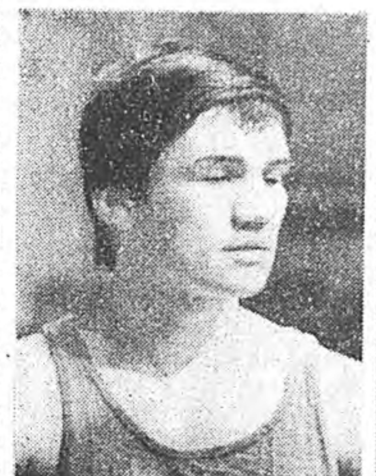

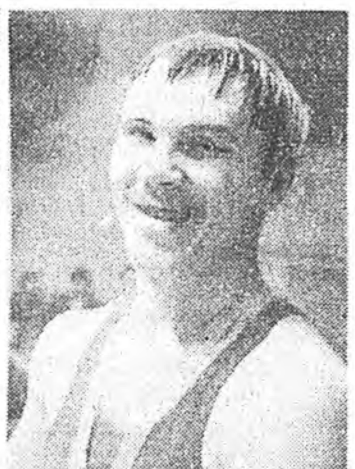
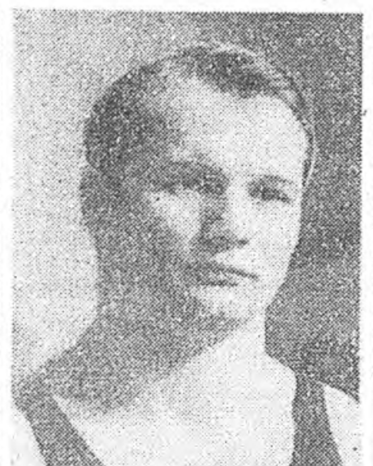

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» февралиин 19-дэ үнгэргэгдэhэн 8-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-hөө 6-ень тааха спортлото»: 760.642 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (2 карточка) таагшад — 10. 000 түхэриг.

Дүрбэн номер (705 карточка) тааhан хүнүүд — 121 түхэриг, гурбан номер (17525) карточка) таагшад 7 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 4.515654 билет ороо.

Табан номер (27 карточка) таагшад — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (4704 карточка) тааhан хүнүүд —99 түхэриг, гурбан номер (123168 карточка) таагшад 5 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» наймадахи тиражай шүүбэринүүд мартын 2-hoo апрелиин 2 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ГАЙ-гай экран

Харгыда болодог усалта ушарал үнгэрhэн жэлдэ урданайхиhaa олошороо гэжэ элирээ. Гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, жолоошодой hогтуу ябаhанhaa, машинын скоростиие тогтоогдоhон нормоhoo дээшэлүүлhэнhээ иимэ аваринууд болоно. Бүхы аваринуудай тэн хахадынь hогтуу жолоошодой гэмээр болоно гэжэ дахин баталалтай. Жэшээлхэдэ, байгша оной февралиин 13-да Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын жолоошон В. Цыремпилов өөрынгөө гэмээр хосороо. Тэрэ шал hогтуугаар, машинын рульда hуужа, Ивалга ошохоёо гараад, Хяагтын трактын 19-дэхи километртэ кабинаhaa унахадаа, өөрынгөө машинын мөөр доро орошоо.

Усалта энэ ушарал Ивалгын ОПХ-да түрүүшынхеэ тохёолдоhон хэрэг бэшэ. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд жолоошодойнгоо журамые хинан шалгаха, харгыда усалта ушаралые hэргылхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абадаггүй байhаар.

Улаан-Үдын Балтахиновай нэрэмжэтэ үйлсөөр «Волга» автомобиль жолоодожо ябаhан С. Орлов харгын дүрим хазагайруулжа, таксигаа ашаанай машинатай мүргэлдүүлhэн байна. Таксин пассажир, «Байгал» ресторанай хүдэлмэрилэгшэ толгойгоо ехээр гэмтэжэ, больницада оруулагдаа.

Тиихэдэ Прибайкалиин районhoo город ерэжэ ябаhан жолоошон С. Сороковиков харгыда гараxынгаа урда архи ууhан байна. Покровко тосхон соогуур гаража ябахадаа, аалихан ябахын оондо бүри түргөөр гүйлгөө. Машинань харгыhaa хадууржа, жолоошон руляа зүбөөр эрьюулхэ аргаяа алдаад, үйлсэдэ ябаhан бишыхан багага дайруулаа. Прибайкалиин районой арадай сүүд Сороковиковые хоёр жэлээр эрхыень хаhaa.

Нёдондо хүүгэдэй харгын

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Республикын ойн баярые угтуулан» түрүү бэшэг. «Буряадай 60 жэлэй ойдо»—мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Малшадта—үдэр бүриин анхарал, оролдолго. «Хүдөөгэй харгы замууд»—А. Данзановай статья. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. Марксистско-ленинскэ hуралсал. «Түрүү аргануудые хэрэглэн»—А. Довганиин статья. Ажахы эрхилэлгын оньhон: шанарай түлөө. «Кабанскынхидай үүсхэл»—Ю. Коркиной статья. Мал ажахы—онсо шухала hалбари.

Гурбадахи хуудаhанда. Хүн ба хуули. «Журамай түлөө тэмсэл»—И. Тармаевай корреспонденци. Эрдэм, техникын hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Буряад ороной музейнүүд —республикынгаа ойн баярта»—Н. Комиссаровагай статья. Нютаг нютагай hонин. «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөн тухай В. Бадмаевай «Илалтын сэн» гэhэн статья. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Н. А. Лобачевтой Эрхүү хотын hурагшад уулзаха. 10.35—«Певец революции»—уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 11.55—Ростов-на-Дону хотын камерна хоорой концерт. 12.15—Шэнэ hонин (12.20 хүрэтэр). 16.05—Шэнэ hонин. 16.20—«Ключи к Жарейму»—баримтата фильм. 16.40—«Актерой искусство. Хуби заяан ба рольнууд». **Улаан-Үдэ.** 17.50—«Ши ба шинии саг» (1983 оной февралиин 26 най дамжуулга дабтагдаха). 18.30—«Байгал»—мэдээсэлэй программа (буряадаар). 19.00—«Арадай хиналтын экран» (1983 оной февралиин 14-нэй дамжуулга дабтагдаха). **Москва.** 19.30—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 19.50—Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусаха. 20.35—«Певец революции»—уран hайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35—«Балет тухай».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55— Дамжуулгын программа. 13.00—Француз хэлэн. 13.35—Физикэ. 10-дахи класс. «Гэрэлэй квантова шэнжэнүүд тухай». 14.05—Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. «Ургамалнуудай селекци тухай». 15.35—Шатарай hургуули. 15.05—«М. П. Мусоргскиин зохёол бүтээлнүүд». 15.35 — Географи. «Баруун-Сибириин район». 16.05—Л. Н. Толстой. «Живой труп». 16.50—Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 16.55—Соносхолнууд. 17.05—«Зүүн Сибирь»—киножурнал. 17.15—Түрүү дүй дүршэл тухай кино-мэдээсэл. 17.50 — Д. Свиридов. «Ночные облака». А. Блогой шүлэгүүд дээрэ бэшэгдэhэн хоорой гүйсэдхэхэ кантата. 18.45—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 19.15—П. И. Чайковский. «Хүүгэдэй альбомhoo». **Улаан-Үдэ.** 19.30—«Экран»—теле-суглуулбари. 20.30 — «Түрэл дайда» гэhэн циклhээ. **Москва.** 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 —Уласхоорондын шэнжэлэл. 22.00—«Время». 22.35—«Мелочи жизни» — уран hайханай фильм. 23.40 — Гандболоор СССР эй чемпионат. Эрэшүүл. СКА (Минск)—ЦСКА.

МАНАЙ АДРЕС; ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, информации —2-34-05, переводов —2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография ...ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфии ... ной торговли.

Н-00398. Заказ № 50.